Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 28 август 1971 йил, шанба | № 198 (15.068). | Баҳоси 2 тийин.

ИШДА МАСЪУЛИЯТ ВА ЖОНКУЯРЛИК

Халқ хўжалиги ва маданиятнинг ҳамма жабҳаларида, партия ва давлат аппаратида ишлаётган доно, ишбилармон, катта тажриба тўплаган, малакали, қулоғи ҳамиша халқ кўксида бўлган, эл-юртнинг дилидагини билиб турадиган, унинг орзулари билан яшайдиган кадрларимиз етишиб чиққанлиги ва вояга етганлиги совет ижтимоий ва давлат тузумининг энг мўътабар неъматларидандир. Советлар мамлакатининг бошқа қардош республикаларида бўлганидек жонажон Ўзбекистонимизда ҳам саноат ва қишлоқ хўжалигида, фан ва маданият соҳаларида партия, халқ ишига бениҳоя садоқатли, ўз ишини пухта билган, беш йиллик планларини бажаришга ҳамиша камарбаста бўлиб турган ишчи ва мутахассислар, раҳбар кадрлар жон куйдириб меҳнат қилмоқдалар.

Ҳозирги кунда корхоналар ва қурилишларда 2910 та бошланғич партия ташкилоти ва 3149 та цех партия ташкилоти иш кўрмоқда. Уларнинг сафларига 130 мингга яқин коммунист уюшган. Улар партия, халқ олдидаги юксак бурч ва масъулиятларини дилдан ҳис этиб, ишлаб чиқаришни юксалтиришга ҳал этувчи таъсир ўтказмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг II пленумида бошқа бир қанча пешқадам корхоналар қатори Тошкентдаги кабель заводининг ибратли ишлари ҳам намуна қилиб кўрсатилди. Бу корхона ўнлаб турда маҳсулот тайёрламоқда, уларни мамлакатдаги кўпгина қурилишлар ва заводларнинг коллективлари яхши билишади. Кабелчилар маҳсулоти 28 та чет мамлакатга ҳам жўнатилмоқда. Бу корхона коммунистлари бундан уч йил муқаддам ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқаришнинг янги формасини жорий этиш учун ташаббускор бўлиб чиққан эдилар. Уч йилдан бери заводда ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва коллективни ижтимоий ривожлантиришнинг комплекс плани амал қилмоқда. Бу планда ҳар бир тадбирни амалга ошириш муддати ва бажарувчи киши аниқ кўрсатилган. Иқтисодий ислоҳот шароитида иш кўраётган корхонада меҳнат унумдорлиги ва фойда муттасил ортиб бормоқда. Бунга ишловчилар сонини кўпайтириш ҳисобига эмас, балки техникани тараққий эттириш эвазига эришилмоқда. Завод директори Ҳикматулла Алимов, партия комитетининг секретари Хазип Шагиев ишониб топширилган иш учун масъулият ва жавобгарликни чуқур ҳис этиб хўжалик юритмоқдалар. Улар ҳамда уларга эргашаётган корхонанинг катта-кичик раҳбарлари ҳам бутун коллективга ўрнак бўлмоқдалар. Ибрат кучининг эса қудрати беқиёсдир.

Кадрларга, раҳбар ходимларга чексиз ишонган халқимиз, партиямиз улар зиммасига улуғ ва мураккаб вазифаларни ҳам қўймоқдалар. Раҳбар ходим коммунистик қурилишнинг ҳозирги палласида оммани омилкорлик билан уюштира билиши, унинг уммон янглиғ тажрибасидан ҳамиша баҳраманд бўлиб бориши, ўзи ҳам коллективга ўргата оладиган бўлиши учун тинмай ўқиб-ўрганиши, айниқса иқтисодий билимларни пухта эгаллаши, бир сўз билан айтганда, раҳбарлик санъатининг фармонбардори бўлиши лозим.

Раҳбарликнинг коллективлигини топширилган иш учун шахсий жавобгарлик билан қўшиб олиб бориш — кадрларни ўстириш ва тарбиялашнинг зарур шартидир. Ходимларнинг шахсий жавобгарлигини оширишда партия ва ҳукумат директиваларининг ижросини текширишни яхши уюштириш катта аҳамиятга эгадир.

Раҳбардан ривожланиш истиқболларини кўриш, келгусига синчковлик билан назар ташлаш, катта вазифаларни ҳал этишнинг тўғри йўлларини топиш талаб этилади. Ижтимоий ҳаётда ва ишлаб чиқаришда жадал ўзгаришлар рўй бераётган ҳозирги шароитда раҳбар ходим янгиликка ўч бўлиши, янгиликни тез илғаб олиши лозим.

КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1970 йил) Пленуми ва партиямизнинг XXIV съезди коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида кадрларимиз олдига жуда катта талаблар қўйди. Бу талаблар вазифаларнинг улуғлигидан ва мураккаблигидан келиб чиқади. «Турмуш кадрларга нисбатан талабчанликни муттасил оширмоқда, — деб уқдирди Л. И. Брежнев ўзининг съезддаги ҳисобот докладида, — бизга юксак сиёсий онглилик билан яхши профессионал тайёргарликни мужассамлаштирган, экономика ва маданиятни ривожлантириш масалаларини омилкорлик билан ҳал этишга қобилиятли, бошқаришнинг замонавий методини эгаллаган кишилар керак».

Республикамиз саноат корхоналари, қурилиш бошқармалари, трестлари, колхоз ва совхозларида, илмий-тадқиқот муассасаларида минг-минглаб партия тарбиялаб вояга етказган етук раҳбар кадрлар, экономикани пухта биладиган, ишлаб чиқаришни замонавий илм-фан ютуқларига таяниб бошқараётган малакали ишчи, мутахассислар ишлаётганлиги билан ҳақли равишда фахрланамиз. Уларнинг сафи йилдан-йилга кенгайиб бормоқда.

Афсуски, ҳанузгача онда-сонда бўлса ҳам партия ва давлат интизомини бузаётган, давлат ва халқ мулкининг совурилишига йўл қўяётган, кадрларни танлаш ва тарбиялашнинг ленинча принципларига риоя қилмаётган, ўз манфаатини умумхалқ манфаатидан юқори қўяётган, қўли эгри ходимлар учраб туради. Жумладан, Ўзбекистон паррандачилик бошқармасига қарашли кўпгина хўжаликларда кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишга, уларнинг муқим ишлаб кетишларига етарли эътибор берилмаяпти. Қорақалпоғистон АССРдаги 4-паррандачилик совхозининг собиқ директори ўртоқ Матниёзов бир ярим йил мобайнида саккизта бош бухгалтерни, олтита бош зоотехникни ва бошқа яна қанчадан-қанча мутахассисларни ҳадеб ишдан бўшатиб юбораверганига нима деса бўлади?

Раҳбар ҳамиша кўпчиликнинг, коллективнинг, халқнинг кўз ўнгида, унинг фазилатлари ҳам, нуқсонлари ҳам элга аён. Совет кишилари раҳбар ходимдаги талабчанлик ва меҳрибонлик, жонкуярлик ва ташаббускорлик каби фазилатларнинг қадр-қимматига обдон етадилар.

Шуни унутмаслик керакки, раҳбарлик лавозимлари ҳеч кимга умрбод бириктиб қўйилган эмас. Давримизнинг улуғ идеалларига чексиз садоқатли, халқнинг ҳурмат-эътиборини қозонган, ҳар жиҳатдан етук, камол топган, ҳалол, дили ва ахлоқи покиза кишиларгина раҳбарлик лавозимларига лойиқдир.

Беш йиллик топшириқларни муваффақиятли бажариш кадрларимизнинг уқувига, билимига, ишбилармонлигига, ташкилотчилигига боғлиқдир. Шунинг учун кадрларни ўқитиш, ишда вояга етказиш, иш устида тарбиялаш партия ташкилотларининг муҳим вазифаларидандир. Бунда ҳамма вақт бўлганидек ҳозир ҳам, кишиларни текшириш ва ишнинг ҳақиқий ижросини текшириш керак, бутун ишнинг, бутун сиёсатнинг моҳияти энди ана шундадир, фақат ва фақат шундадир, деган ленинча кўрсатмага қатъий амал қилиш лозим.

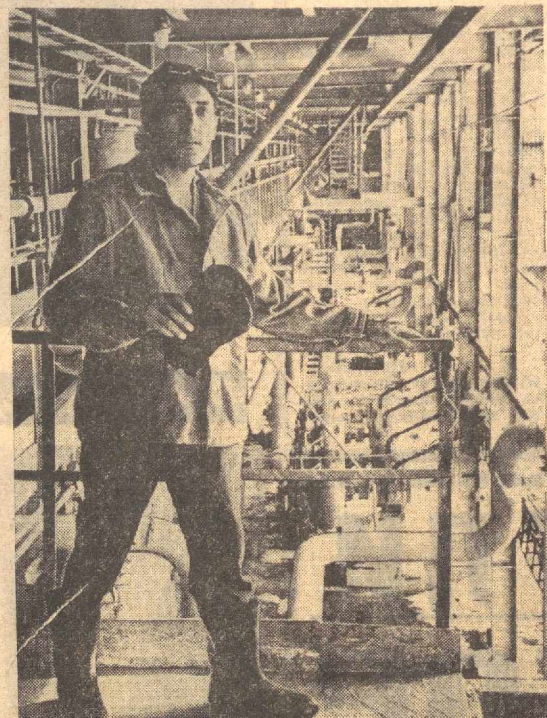

Олмалиқ химия заводининг экстракция цехи аппаратчиси Владимир Чазов обрўли ишчилардан. У ўз вазифасини ўринлатиб бажариши билан касбдошларига ибрат кўрсатяпти. Ўртадаги суратда Бухоро пиллакашлик фабрикасининг автоматчиси Солиҳа Икромова. У смена топшириқларини 150 процентга етказиб адо этаётир. Пастдаги суратда эса Олмалиқ химия заводи аммофос цехининг слесарлари Н. Нестеров ва И. Поткопаевлар. Ўз касбининг усталари бўлган бу илғорлар минерал ўғит ишлаб чиқарадиган ускуналарнинг тўхтовсиз ишлаб туришини таъминлашмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

Фото лавҳалар

„Зангори кема»лар пахтазор денгизида сузадиган пайтга саноқли кунлар қолди. Бу йил Ворошилов районида очилган механик-ҳайдовчилар курсини 60 турсунойчи қиз битириб чиқди. Улар мавсумда 80-100 тоннадан «оқ олтин» теришга аҳд қилишган. Суратда: шу райондаги М. Горький номли колхознинг инженери (чапдан) Б. Ҳамроев ва тажрибали механизатор Саодат Турдиалиева ёш механизатор қизлар билан суҳбат қилмоқда.

Х. БОЗОРОВ фотоси.

ДЕҲҚОН ҚАНОТИ

СУРХОНДАРЁДА МАШИНА ТЕРИМИ БОШЛАНДИ

РЕПОРТАЖ

27 август. Тонг. 80 гектарли яхлит, кенг ва теп-текис карта четида турибмиз. Бундан бир ҳафта олдин сепилган бутифос таъсирида ғўзанинг барги тўкилиб кетган. Оппоқ ҳарирга бурканган ғўза туплари дурдоналарини кўз-кўз қилаётгандай... Гўё осмондаги юлдузларнинг ҳаммаси шу пайкалга келиб қўнган-у, дала-дашт бўйлаб марварид ёғдуларини сочяпти, дейсиз...

— Оппоқ бодроқ сочилгандек... Дала четидаги йўлкада 3-4 киши қандайдир шошилинч ишларни бажаришяпти. Ўрта бўйли, қорачадан келган йигит «зангори кема»нинг ўриндиғига сакраб чиқди-да, штурвалга ўтириб олди. У стартёрни босиб янп-янги «Ўзбекистон» машинасининг моторини ўт олдирди-ю, «юлдузлар» қўнган далага оралаб кетди. Чавандоз миниб бораётган «пўлат от»нинг юрак уриши узоқ-узоқлардан эшитилиб турибди. Бир зумда кема бункерига лўппи пахталар туша бошлади. Ана, съезд йилидаги янги «оқ олтин» ҳосилининг ойдин йўли ҳам бошланди...

Шеробод чўлидаги «Истара» совхозида республикада биринчи бўлиб машина терими бошланди. Донгдор механизатор Жиянқул Рустамов ўзи раҳбарлик қилаётган комплекс механизациялашган бригаданинг 80 гектарли даласида биринчи бўлиб машина теримини бошлади. У дастлабки куниёқ салкам 19 тонна пахтани бункердан ағдарди. 45 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олган бу бригада даласида биринчи машина теримидаёқ гектар бошига 24 центнердан зиёд ҳосил олинмоқда. Машиналар ишга тушган 27 август куни бригада йиллик планнинг 14 проценти миқдорида пахта тайёрлади.

— Биз етти иш кунида, яъни 5 сентябрь куни йиллик планни бажариб, ғалаба рапортини бериш учун қатъий бел боғлаганмиз, — дейди машҳур механизатор Жиянқул Рустамов. Шахсан ўзим мавсумда 660 тонна бункер пахтаси териб бериш учун қўшни Ленин номли совхознинг донгдор механизатори Абдусаттор Қурбонов билан қўл олишдим. Бу сўзимнинг устидан албатта чиқаман.

Жиянқулнинг чаққонлиги ва ғайратини кўриб қойил қолдик. У бирор минут ҳам тиниб-тинчимайди. «Оқ йўл сизга, Жиянқул!» дедик биз унга, улкан ишига муваффақият тилаб.

Совхоз директори Мамашариф Норматов бизни машина терими бошланган бошқа пайкалларга ҳам бошлаб борди.

— Хўжалигимизда 26 та «Ўзбекистон» маркали машинамиз бор, — деди Мамашариф ака. — Шулардан олтитаси 27 август куни теримга тушди. Улар пешингача 78 тонна пахта теришди. Бу, совхозимиз йиллик планининг икки процентини ташкил этади. Дастлабки куни механик-ҳайдовчилардан Жавли Каримов 14 тонна, Муса Норқувватов 12 тонна, Раззоқ Худойшукуров — 11 тонна, Шукур Эргашев 12,5 тонна, Раззоқ Чапаев 10 тонна пахта териб тўкдилар. Улар мавсумда 400-600 тоннадан пахтани пўлат этаклардан тўкишга сўз беришган.

— Қолган машиналар қачон ишга тушади? — сўрадик директордан.

— Дефолиацияни пахтанинг пишиб етилишига қараб уч даврга бўлиб ўтказяпмиз. Ҳозиргача 600 гектар майдонда ғўзалар дефолиация қилинди. Қолган майдонларда дефолиация 5 сентябрда тугалланади. 28 августда 10 та машина ишга тушади. 1 сентябрдан бошлаб эса 26 машинанинг ҳаммаси пахтазорда жавлон уради. Биз 1 сентябрдан бошлаб 10 сентябргача ҳар куни йиллик планнинг 5-7 проценти миқдорида, 10 сентябрдан 20 сентябргача — 8-10 проценти миқдорида пахта тайёрланишини таъминлаймиз ва 20 сентябргача давлат планини сўзсиз бажарамиз. Тўрт минг тонна пахтани бункерлардан бўшатамиз.

Кечқурун механизаторлар йиғилишида иштирок этдик. Бултур 474 тонна пахта терган Р. Чапаев сўз олиб, бу йил ўзи раҳбарлик қилаётган бригаданинг ҳар гектар майдонидан пландаги 18,2 центнер ўрнига 35 центнердан хирмон кўтаришга, шахсан ўзи мавсумда 600 тонна пахтани бункердан тўкишга ваъда берди. Жўра Мамадалиев 500 тонна пахта теришга аҳд қилди.

Гвардиячиларнинг юрак сўзлари барчани янги парвозларга қанотлантириб юборди. Улар билан хайрлашарканмиз, «Машина эмас, мўъжиза экан», деган фикр хаёлимизни чулғаб олди.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚАШҚАДАРЁ «ОҚ ОЛТИН»И

ЯККАБОҒ, 27 август («Совет Ўзбекистони» мухбири). Район пахтакорлари Қашқадарёда биринчи бўлиб йиғим-теримни бошладилар. Областнинг дастлабки «оқ олтин»и ортилган машина ва тележкалар қабул пунктлари томон йўл олди. «Қизил Ўзбекистон», «Правда», Энгельс номли, Калинин номли колхоз пахтакорлари биринчи қизил карвонга салмоқли ҳисса қўшдилар.

Областнинг Шаҳрисабз районида ҳам пахта йиғим-терими бошланди.

П. ГАДОЕВ.

КОРХОНАЛАРДАН ХАБАРЛАР

ЯНГИ ЗАВОД ҚУРИЛМОҚДА

Қорақалпоғистон АССРда пахта тозалаш саноати тез суръатлар билан ривожланиб бормоқда. Нукус районидаги Жданов номли совхозда йилига 25 минг тонна «оқ олтин»ни қайта ишлайдиган пахта тозалаш заводи қурилиши тобора жадаллаштирилмоқда.

Бу заводни Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлигига қарашли 12-қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи бунёд этмоқда.

Е. РАЙИМОВ.

ЧЎЛДАГИ ГИГАНТ

Қарши чўлининг қурилиш объектларига йилига 1 миллион 200 минг куб метр инерт материаллари етказиб берадиган гигант корхонанинг биринчи навбати ишга тушди. У объектларга дастлабки бир неча минг куб метр инерт материаллари етказиб берди.

Кенжа корхона коллективи беш йилликнинг тўнғич йилида чўлқуварлар учун 250 минг куб метр қум-шағал етказиб беришга аҳд қилган. Шаҳрисабз районидаги Танхоз дарёси бўйида қад кўтарган бу қум-шағал саралаш заводи замонавий технология ускуналари билан жиҳозланган.

С. САФАРОВ.

МЕВА КОНСЕРВАЛАРИ

Ғазалкент консерва заводининг коллективи тайёрлаган томат пасталари Италия, Германия Федератив Республикаси ва Швецияда ҳам манзур бўлмоқда. Яқинда шу чет эл мамлакатларига 262 минг шартли банка томат пастаси юборилади.

Тўққизинчи беш йилликнинг тўнғич йилида корхона коллективи маҳсулотларининг барча турлари бўйича топшириқларни муддатидан илгари бажаришга аҳд қилган. Шу кунларда корхонанинг барча цехларида иш авжида. Мева ва сабзавотлар ортилган машиналарнинг кети узилмайди. Бу йилги мавсумда корхона ташаббуси билан колхоз ва совхозлардан помидор ҳосили алоҳида ясалган мосламалар ёрдамида яшиксиз келтирилмоқда. Бу мосламаларга икки ярим — уч тоннага яқин помидор сиғади. Темир турдан ясалган бундай мосламалардан кейинги йилларда ҳам бемалол фойдаланиш мумкин.

Ишчилар учун бу ерда ҳамма нарса муҳайё этилган.

Р. МИРАЪЗАМОВ.

НАМАНГАНЛИКЛАР ТАЖРИБАСИНИ КЕНГ ОММАЛАШТИРАЙЛИК

НАМАНГАН, 27 август. (ЎзТАГ). Бугун алмашлаб экиш масаласи юзасидан шу ерда республика семинар-кенгаши очилди. Кенгашда область партия комитетларининг қишлоқ хўжалиги масалалари билан шуғулланувчи секретарлари ва область ижроия комитети раисларининг ўринбосарлари, республика Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва Совхозлар министрлигининг раҳбар ходимлари, Ўзбекистоннинг барча областларидан ва Қорақалпоғистон АССРдан келган қишлоқ хўжалик мутахассислари, олимлар, пахтакорлар қатнашмоқда.

Кенгашни республика қишлоқ хўжалик министри Э. Т. Шайхов очди. Пахта-беда алмашлаб экишни тўғри жорий этиш соҳасида Наманган колхозларининг тажрибаси тўғрисида кенгашда Наманган область партия комитетининг секретари Х. Охунов доклад қилди.

Бундан бир йил муқаддам Наманганда алмашлаб экишнинг янги самарали схемаси ишланиб чиқилган ва жорий этилган эди. Бу схема катта маблағлар сарфлашни талаб қилмайди.

Пахта-беда алмашлаб экишнинг наманганликлар таклиф этган схемасини жорий этиш учун колхозлар ва совхозларда экин майдонлари структурасини ўзгартириш керак эмас ва бу схема экинларни илмий жиҳатдан асосланган равишда ва самарали тарзда алмаштиришни қисқа муддат ичида ташкил этишга, шунингдек, чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтиришга имкон беради.

Кенгаш иштирокчилари шунингдек республика колхозлари ва совхозларида алмашлаб экишни жорий этиш ва ўзлаштириш тадбирлари тўғрисида Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрининг биринчи ўринбосари А. А. Уркинбоевнинг ва «Пахта алмашлаб экишни интенсивлашнинг илмий асослари» деган мавзуда «СоюзНИХИ» институтининг директори Н. М. Манноновнинг докладини тингладилар.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов нутқ сўзлади.

Кенгаш иштирокчилари республика қишлоқ хўжалигининг барча меҳнаткашларига мурожаат қилиб, пахта-беда алмашлаб экишни кенг жорий этишга чақирдилар.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитетининг сектор мудири А. М. Борисенко, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги пахтачилик ва луб экинлари бош бошқармасининг бошлиғи Ю. М. Ремидовский қатнашдилар.

ЕМ-ХАШАК ТАЙЁРЛАШ ОЙЛИГИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

МАККАЖЎХОРИДАН МЎЛ ҲОСИЛ

Шаҳрисабз — Қашқадарё областидаги асосий пахтакор районлардан бири. Бу ерда хўжаликнинг бошқа тармоқлари ҳам йил сайин юксалиб бормоқда. Чорвачилик эса рентабелли тармоққа айланаётир. Район меҳнаткашлари бунга чорва моллар учун мўл-кўл ем-хашак жамғариш туфайли эришмоқдалар.

Район хўжаликларида бу йил ҳам озуқа тайёрлашга катта эътибор бериляпти. План бўйича 36 минг 900 тонна маккажўхори силоси бостирилиши керак эди. Шаҳрисабзлик азаматлар экинни яхши парвариш қилиб, барча майдонларда юқори ҳосил етиштирилишига эришдилар. Натижада ҳозиргача бостирилган силос 45 минг тоннадан ошиб кетди. Силос бостириш йиллик плани муддатидан илгари ошириб бажарилди.

Ғўза парваришини бўшаштирмасдан пахта йиғим-теримига қизғин тайёргарлик кўраётган район меҳнат аҳли силос бостиришни ҳам жадал суръатлар билан давом эттирмоқда. Бу ишда Меҳнат Қизил байроқ орденли Ленин номли, Энгельс номли, «Социализм» колхозлари ва бошқа қатор хўжаликлар пешқадамлик қилишяпти.

Косон районн чорвадорлари ҳам 30 минг тоннадан зиёдроқ дағал хашак тайёрлаб йиллик планни ўринлатдилар. «Муборак», «Қорақум» давлат наслчилик заводлари, «Большевик» совхози ҳамда Ленин номли совхозда дағал хашак жамғариш, силос ҳамда сенаж бостириш айниқса яхши йўлга қўйилган.

ПИЧАНЗОРДА

Фориш тоғлари этакларида, яйловларда ҳаёт қайнайди. Чорвадорлар мўл-кўл озуқа жамғариш мақсадида бутун куч ва имкониятларини ишга солмоқдалар. «Фориш» совхозининг бўлимларида ҳам пичан ўриш авж олиб кетди. Шу кунга қадар 510 тонна дағал хашак тайёрланиб, ғарамлаб қўйилди. 625 тонна сомон чорвачилик фермаларига ташиб олинди. Шу билан бирга 325 тонна беда пичани ҳозирлаб қўйилди. Совхознинг учинчи бўлими ем-хашак тайёрлаш топшириғини тўла бажарди.

Хашак ўриш ва ғарамлаш ҳозир ҳам қизғин. Бу ишда механизаторлардан Х. Ҳушбоқов, Ж. Эшбоев, А. Алиев, шоферлардан М. Каримов, К. Очилов, Ш. Эшмуродов, У. Исроилов ва бошқалар алоҳида жасорат кўрсатишяпти.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: БОШЛАНҒИЧ ТАШКИЛОТЛАРДАН ХАТ

КОММУНИСТ — СИЁСИЙ ЖАНГЧИ

Заводимиз тиклангангига саккиз йил бўляпти. Лекин шунга қарамай, 60 хилдан ортиқроқ маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Корхонамиз тамғаси босилган хилма-хил машина деталлари, турли механизмлар мамлакатимиз нефть-газ саноати объектларида, бир қанча ҳорижий мамлакатларда ҳам обрў-эътибор қозонди.

Корхонамиз партия ташкилоти ҳисобида 73 коммунист бор. КПСС аъзоларининг ҳар бири, партия топшириғи олган. Коммунистлар ўзи ишлаб турган цех, бригада ва станоклар ёнида меҳнат қилаётган ишчиларга, инженер-техник ходимларга, комсомол ёшларга намуна ва ибрат бўлишмоқда. 90 ишчига «Коммунистик меҳнат зарбдори» деган юксак ном берилган. Яна 60 дан кўпрок киши шу қутлуғ ном учун курашмоқда. Ташаббускор коммунист-ишчилардан 43 киши Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан «Шавкатли меҳнати учун» юбилей медалини олишга сазовор бўлдилар. Айни кунларда барча меҳнат зарбдорлари, ишлаб чиқариш новаторлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида қатнашмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети II пленуми қарори асосида коммунистлар, барча меҳнаткашларнинг кучғайратларини, ишлаб чиқариш самарадорлигини янада оширишга, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини камайтиришга, янги техника ва илғор технологияни жорий этишга, асбоб-ускуналардан, моддий-техника ресурсларидан янада тўлиқ фойдаланишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Коммунист рационализаторимиздан В. Пустильник, А. Абдураҳмонов, Р. Гелязовларнинг ғайрат-шижоатларини кўрсатиб ўтишим мумкин. Улар шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида ўнга яқин рационализаторлик таклифларини жорий этиб, давлатнинг салкам 15 минг сўмлик маблағини тежадилар.

Коммунист — сиёсий жангчи, актив жамоатчи бўлиши керак. Кўпларнинг бири бўлган коммунист Аҳмад Саъдуллаевнинг меҳнати диққатга сазовордир. У илғор шлифовкачи. Ойлик, квартал топшириқларини ҳамиша ошириб бажаради. Шу билан бирга ҳаммавақт янгиликка, илғор методларни ишга солишга ҳаракат қилади. Айни маҳалда Аҳмад Саъдуллаев партия топшириғи сифатида транспортдан рационал фойдаланиш бўйича комиссия раисидир. Комиссиянинг иш натижалари партия бюроси мажлисларида тез-тез муҳокама этилиб, тажриба оммалаштириб борилмоқда. А. Икромов, В. А. Ломакин, Р. Хўжанов, Ж. Неъматов сингари КПСС аъзоларининг ишчанлиги, сиёсий етуклиги ҳам корхонада ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, маҳсулот таннархини арзонлаштиришга баракали таъсир кўрсатмоқда.

КПСС Уставида уқтириб ўтилганидек, коммунист доимо изланиши, ўқиб-ўрганиб, ғоявий-сиёсий савиясини ошириб бориши лозим. Корхона партия ташкилоти буни ҳисобга олиб, коммунистларни ўқитиш ва малакасини оширишга, партиявий-сиёсий ишларга актив қатнашувини таъминлашга катта эътибор билан қараяпти. Завод ҳузуридаги марксизм-ленинизм асослари мактабида 30 га яқин коммунист ҳамда партиясиз актив билимини оширади. Бу ерда коммунистлардан В. А. Ломакин, А. М. Хайров ўртоқлар пропагандистлик қилишади. Ҳамма коммунистлар, бутун ишчи-хизматчиларни партия ва ҳукуматимизнинг кундалик сиёсатидан хабардор қилиб туриш мақсадида ва КПСС XXIV съезди ҳужжатларининг моҳиятини ишчиларга кенгроқ тушунтириш учун барча цех, бригада, участкаларда 16 сиёсий ахборотчи, 14 агитатор, бир неча сиёсий ташкилотчи ҳамда сиёсий докладчилар тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар.

Коллективимизнинг яна бир ажойиб фазилати бор. Бу фазилат — дўстлик, интернационал бирликдир. Корхона ишчилари, инженер-техник ходимларининг ўртача ёши 28 дан ошмайди. Бундан ташқари, ҳар бир цехимизни ўзига хос интернационал оила дейиш мумкин. Негаки, ўзбек, рус, татар, тожик, қозоқ, яҳудий, корейс, арман ва озарбайжон сингари кўплаб миллат вакиллари қўлни-қўлга бериб меҳнатда тобланмоқдалар. Бир мақсад сари интилиб ғайрат-жасорат кўрсатмоқдалар.

А. ИВАНОВ,
Бухородаги ремонт-механика заводи бошланғич партия ташкилотининг секретари.

Андижондаги «Электроаппарат» заводининг илғор ишчиси Мунажат Қосимова смена топшириқларини мунтазам 130-140 процентдан бажармоқда.

А. Тўраев фотоси.

Фотолавҳалар

МАТОНАТЛИ ДИРЕКТОР

Саноатимиз ишбошилари

Унинг тақдири кишини беихтиёр ҳайратга солади. Айтаверса ишонгинг келмайди. Эшитинг-а...

Москвада ишчининг ўғли эди. Кейин замоннинг зайли билан уйидан чиқиб кетди. Қулоқникида югурдак бўлиб юрди. Безорилик кўчасига кириб кетди. Ўғрилик қилиб қўлга тушди. Соловкадан қочди. Кейин тақдир уни чекистлар тузган Большев коммунасига олиб келди. Шу ерда одам бўлди. Ёзувчи В. Виткович ўзининг «Давомли хатлар» китобида унинг тўғрисида «У нимани азиз деб билса, буларнинг ҳаммаси учун, энг аввало, иш услуби учун Большев коммунасидан миннатдор бўлиши керак» деб ёзди.

Уни тўғри йўлга солиб, тақдирини қўлига олиб берган большевиклар бўлди. Кейин Саноат академиясига ўқишга кирди. Уни аъло баҳолар билан битирди. Ана шундан буён оз эмас, кўп эмас, 30 йилдан бери директор Қўқон суперфосфат заводида. Ўзбекистоннинг пешқадам корхонасида. Танишиб қўйинг, уни Владимир Дмитриевич Базилев дейишади.

Ҳали-ҳали яхши эслайди. 1940 йилнинг ўрик пишиғида, айни саратонда у Қўқонга келганди. Аввал қўлидаги мўъжаз чамадонини меҳмонхонада қолдириб, бутун шаҳарни пиёда кезиб чиқди. Бўм-бўш сайхончиликлардан ўтиб «заводи»га йўл олди. Завод эса ҳали дунёга келмаган эди. Кўримсизгина саройдан иборат эди, холос. Худди шу ерда ишчилар қўлда азот ўғитлари тайёрлашарди.

Офтоб қиздиргандан-қиздиради. Уфқда шаҳар бинолари ғира-шира кўзга ташланади. Ҳувуллаган бир овлоқ жой. Тақдирни қарангки, Саноат академиясини аъло даражали диплом билан битирса-ю, мана бундай сарой — ишхонага директор бўлиб келса. Яна қаердан — Москвадан. Ишхона ҳам деб бўлмайди. Ҳали уни завод ҳолига келтиргунча она сути оғзидан келса керак. Қаранг-а, завод бўлиб устида трубаси ҳам йўқ. Ҳали ҳам кеч эмас, қайтиб кетса бўлади. Москвада озмунча дўстлари борми. Иш топиб олар.

У қайтиб кетиши мумкин эди, лекин кетмади. Қадрдон дўсти, кекса большевикнинг насиҳатини ерга ташлай олмади.

— Совет ҳокимияти сени одам қилди. Энди Совет ҳокимиятининг одами бўл, — деган эди у. У шунинг учун ҳам Қўқонда қолди. Совет ҳокимиятидан бир умр миннатдор ва қарздор эди. Шу қарзни узиш керак эди.

Владимир Дмитриевич ўша йиллар ҳақида ҳикоя қилар экан, юзида табассум ўйнайди. Бироқ унинг сочига оқ оралатган ҳам ўша йиллар эди. Лойиҳалар, сметалар ташвиши. Материал жанжаллари. Ишчилар, механизмлар проблемаси. Ана шуларнинг ҳаммасини йўқдан бор қилиши, қидириб топиши, ташиб келтириши, ишга солиши керак. Ҳаммасини жой-жойига қўя билиш, ҳаммага йўл-йўриқ кўрсата билиш, ҳаммага ибрат бўлиш керак эди. Яна ҳаммани завод барпо этилажагига ишонтириш ҳам зарур эди. Инонтирганда ҳам жуда катта, трубаси юз метр баландликка бўй чўзадиган завод барпо этилишига ишонтириш керак эди.

Дўппи тор келган дамларда шаҳар партия комитети ёрдамини аямади. Заводнинг биринчи коммунистлари унинг ёнига кириб, қўллаб-қувватлашди. Руҳини кўтаришди. Аммо сен директор экансан сенинг вазифангни бошқа биров адо этмайди. Сен якка бошлиқсан. Сенинг хоҳиш-иродангт коллективни ишга солади. Буйруқ бер, фармойишлар тарқат, ишни олға бостир. Бу сенинг зиммангга, сенинг уқувингга боғлиқ.

Базилев ишни олға бостирди. Қийналсада, чекинмади. Куни билан, тунлари билан заводда қолиб кетди. Одамлар қалбига йўл қидирди. Куйиб-пишиб ўзининг хато ва камчиликларини тузатди. Тишини-тишига қўйган вақтлар жуда кўп бўлди. У фақат ўзига хос алоҳида жозибали табассум билан одамларга кулиб боқишини қўймади. Бу табассум кимларнинг кўнглини эритмади, кимларни унга эргаштирмади!

Иш энди юришиб у эркин нафас олганда уруш бошланиб қолди. Фронтга олишмади. У шу ернинг ўзида керак эди. Базилев уруш жангоҳларидан кўчириб келтирилганларга бошпана берди, кийинтирди, иш билан таъминлади, боқди. Шу тариқа мина ва бомбалар учун портловчи моддалар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. У атоқли ҳарбий саркардаларнинг «портловчи моддангиз жуда яхши, ёрдамингиз учун катта раҳмат, кўпроқ юборинг» деб йўллаган мактубларини ўзининг директорлик столида ҳали-ҳали сақлаб келмоқда.

Мамлакат жанг қиларди. Қурилишлар учун пул етишмасди. Қўқон суперфосфат заводи ҳам «қурилиш тўхтатилсин» деган фармойиш олди. Лекин Базилев партия бюросига «қурилишни тўхтатмасак» деган ариза билан мурожаат қилди. Коммунистлар ҳам уни қўллаб-қувватлашди. Ички имконият ҳисобига қурилиш давом этадиган бўлди. Нима бўлганда ҳам ўғит ишлаб чиқарадиган заводни қуриш керак, ғалабадан кейин ўғит жуда керак бўлади.

Қурилишни маблағ билан таъминламай қўйишди. Лекин завод қурилаверди. Директор цехларга раҳбарлик қилиб, заводнинг яшашга бўлган ҳуқуқини ҳимоя қилаверди. Ниҳоят муродига етди. Завод қурилишини яна маблағ билан таъминлай бошладилар.

Уруш тамом бўлиши билан завод мисли кўрилмаган тезлик билан тинч шароитда ишлашга мослашиб олди. Бунга директорнинг сабот-матонати, меҳнатсеварлиги, коллективга бўлган катта ишончи туфайли эришилди. Кейин завод яна юксала борди. Унинг устида бир эмас, бир неча трубалар кўтарилди. Ўғит қўлда тайёрланган вақтлар эртак бўлиб қолди. Янги ускуналар олинди, янги маҳсулотлар чиқарила бошланди. Базилев қўли остида ишлаганларнинг қанчаси унинг мактабини ўтаб, бошқа корхоналарга ишбоши бўлиб кўтарилиб кетди. Директорнинг ўзи тинимсиз изланиш билан янги ўғит ишлаб чиқаришни йўлга қўйганлиги учун республиканинг олий мукофоти — Беруний номли мукофотга сазовор бўлди. Унинг бутун соч-соқоли оқариб, ёши 70 га қараб кетди. Лекин у ҳали ишбошиликдан ўзини четга тортганича йўқ. Ҳамон тиниб-тинчимас директор. Хўжалик юритишнинг ленинча мактабида тарбияланган раҳбар шунчалик бўлар. Халқ хўжалигини идора қилишнинг совет системасини вужудга келтирган неча минглаб кишиларнинг бири шунчалик бўлар, тўғримасми?!

Базилев турмушда ва ишда дадил, мақсадга астойдил интиладиган кишиларни ёқтиради. Ўзи ҳам истиқболни кўриб ишлайди. Владимир Дмитриевич завод қурилиб бўлмасданоқ, корхонанинг иккинчи навбати тўғрисида жон куйдирган, янги ускуналар олиш ҳақида қайғурган, технологияни такомиллаштириш учун тиним билмай ҳаракат қилган эди. Унинг нияти ўғитнинг сифатини яхшилашдан иборат эди. Бу куйиб-пишишлар орқасида у озмунча қийинчиликка дуч келдими?

Заводда бир группа ташаббускор олимлар билан биргаликда суперфосфатни аммонийлаштириш технологиясини ишлаб чиқишди. Ўғит сифати кескин яхшиланди. Тажриба қурилмаси ўрнатилди. Бунга қанчадан-қанча идораларнинг қаршилигини синдириб эришилмади, дейсиз. Пахтакорлар бундан хабардор бўлишлари билан «Аммонийлаштирилган суперфосфат беринглар» деб илтимос қиладиган бўлишди. Уни ташиб олиш ҳам, ерга солиш ҳам ўнғай. Қотиб тош бўлиб қолмайдиган хилидан буниси.

Олимларнинг бир кенгашида Базилев ўз корхонасидаги шу ишлар тўғрисида ҳикоя қилиб берди. Шунда академиклардан бири ўрнидан туриб бундай деб қолди:

— Суперфосфатни аммонийлаштириш ҳақидаги гапларни ёшлик чоғларимда ҳам эшитган эдим. Кексайган чоғимда ҳам шу гапни эшитаяпман. Лекин ўғитнинг ўзи йўқку.

Базилев ўрнидан туриб қичқириб юборди. «Сиз фақат кекса эмас, бунинг устига ожиз ҳам экансиз!» Шов-шув кўтарилди, орада анча гап ўтди. Лекин Базилев ҳақ эди. Бир ишни бошладингми, уни охиригача ҳимоя қила билиш керак. Орқага чекиниб бўлмайди! Кейин эса бу маҳсулотнинг кўтара нархларини ҳам ҳимоя қилди; маҳсулотнинг сифати яхшими, демак нархи ҳам шунга яраша бўлиши керак-да.

Эндиликда заводнинг бутун маҳсулоти аммонийлаштирилган донадор суперфосфатдан иборат. Кутилганидек, ҳамма томондан эътирофлар ёғилди: мукофотлар, ёрлиқлар, шаҳодатномалар берилди. Қўқонда ишлаб чиқилган технология энди бошқа заводларда ҳам қўлланиляпти. Уни ўргангани келаётган меҳмонларнинг кети узилмайди. Ўша вақтларда Базилев, коллектив ўз азму қароридан қайтса нима бўларди... У вақтда гап фақат биргина завод тўғрисида борганмиди? Қолаверса, гап республикамиз қишлоқ хўжалигига ҳосилдорликни янада кўтарадиган ўғит бериш ҳақида эди.

Директорнинг ҳаёти ҳамиша жангу жадалдан иборат ва у осойишталикни хаёлига ҳам келтирмайди. Базилев шундай тушунади. Ишда ҳам шундай иш юритади. Директорнинг зиммасидаги юк жуда оғир. Ҳаёт оқими ғоят тез. Ҳар бир корхонада минглаб ҳарактерлар, демак минг-минглаб ишчилар меҳнат қилади. Шунга чидаган кишигина корхонага раҳбар деган жуда обрўли вазифани тўла-тўкис уддалаб бориши мумкин. Владимир Дмитриевич бу вазифанинг уддасидан чиқяпти. Корхона ишлаб чиқариш топшириқларини бажармаган ой йўқ. Янги беш йилликнинг қалдирғоч йилида ҳам корхона кунлардан ўзиб ишлаяпти. Ҳозиргача қўшимча ишлаб чиқарилган маҳсулот 4 минг тоннадан ортиб кетди.

У ана шундай сабот ва матонат билан қадр топди, элнинг иззат-икромига сазовор бўлди. Шу сабабдан у босиб ўтган йўл кишини беихтиёр ҳайратга солади.

М. МАНСУРОВ.

Қашқадарё области. Китоб кенглик станцияси жаҳонда бешинчи ҳисобланади. Мазкур станция ходимлари бир неча йилдирки, энг муҳим мавзулар устида тадқиқот ишлари ўтказиб келишади. Суратда: станция илмий ходими Б. Маҳмадғозиев навбатдаги кузатувни ўтказмоқда.

Р. Ҳамидов фотоси, (ЎзТАГ).

ЕР ОСТИ МАГИСТРАЛЛАРИ

ФАРҒОНА. Қувадаги «Ленинград» совхози аъзолари хонадонларига мусаффо сув келди. Юз метр чуқурликда ковланган қудуқдан сув водопровод орқали оқа бошлади.

Фарғона областидаги колхозлар ва совхозлардан ўн учтаси шу йилнинг етти ойи мобайнида артезиан қудуқларидан сув ола бошладилар. Яна ўн битта қишлоқ магистралларида қурилиш ишлари тамомланмоқда. Бу магистраллар 157 қудуқдан сув олади.

Фарғона гидромелиораторлари ҳар бир хўжаликда водопровод бўлишини таъминлаш вазифасини муваффақиятли бажармоқда. Республика ййлов мелиоратив қурилиш трестининг Фарғонадаги қурилиш-монтаж бошқармаси кейинги уч йил мобайнида областдаги 75 колхоз ва совхозда жами узунлиги қарийб 400 километрга етадиган водопровод қурди. Тўққизинчи беш йилликда ер ости магистралларининг узунлиги минг километрдан ошади. Пахтакорлар ва чорвадорларнинг 104 минг хонадони водопроводдан сув ичади. (ЎзТАГ).

ИККИ ҚЎЛЛАНМА

ТАҚРИЗ

Улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги муносабати билан «Фан» нашриёти ўтган йили Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институти билан ҳамкорликда Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиуми Советлар бўлими ходимлари К. Комилов, М. Тешабоев ва Раззоқов ўртоқларнинг рус тилида «Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари депутатлари Советлари рақамларда» (1925—1969) номли рисоласини босиб чиқарган эди.

Тўплам Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиуми, область советлари ва Тошкент совети ижроия комитетлари ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Советлар бўлимига келиб тушган ҳужжатлар асосида тузилган.

Ҳар бир давлатда қарор топган ваколат системаси унинг давлат тузуми қай даража ва қай тарзда демократлашганидан далолат берувчи кўрсаткичдир.

Мазкур тўпламда кўзда тутилган асосий мақсад 1925 йилдан тортиб то 1935 йилга қадар бўлиб ўтган бутун ўзбек Советлари съездлари делегатлари составини, ўша йилларда Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитети, шаҳар ва қишлоқ Советлари аъзолари составини, шунингдек Ўзбекистон ССР, Қорақалпоғистон АССР I-VII чақириқ Олий Советлари депутатлари ва 1-XII чақириқ меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари депутатлари составини кўрсатишдир.

Дарҳақиқат, китобни варақлар эканмиз, Совет давлати ваколати ҳамда сайлов системаси тобора такомиллашиб, чуқур мазмун касб этиб борганлигини кўрамиз. Бу ҳол Совет давлатининг бутун тарихий тараққиёти асосий этаплари билан, дастлаб унинг иқтисодий қудратининг тобора ўса бориши, совет халқи-сиёсий активлигининг янада кенг тус олиши, маънавий-сиёсий бирлигининг, халқлар дўстлиги ва ҳамкорлигининг гуркираб ўсиши билан тақозо қилинади.

Чунончи, Ўзбекистон территориясида Совет ҳокимияти ўрнатилгандан сўнг амалга оширилган муҳим социал-иқтисодий ўзгаришлар: миллий давлат чегараланиши, ер-сув ислоҳоти, районлаштириш, индустрлаштириш ва коллективлаштириш, маданий революция ва бу йирик революцион тадбирларнинг маҳаллий Советларга қайта сайловлар ўтказиш ва советлар сиёсий негизининг янада демократлаштириш билан қўшиб олиб борилаётганлиги совет ваколат системасининг янада мустаҳкамланишига қулай шарт-шароитлар яратиб берди. Эски сайлов системаларининг янги сайлов системаси билан алмаштирилиши, коммунистлар авангард советларнинг социал составининг ўсиб бориши хотин-қизлар, партиясиз ходимлар, умуман кенг халқ оммасининг давлатни бошқаришга узлуксиз иштирок этиб бораётганлиги қизиқарли рақам ва маълумотлар мисолида ёркин ифодалаб берилган.

Масалан, 1926 йилда Ўзбекистон ССР Советларига сайлов ҳуқуқига эга бўлган аҳоли иштироки 48.6 процентни ташкил этган бўлса, 1929 йилда 63.7 процентга етди, хотин-қизлар иштироки бўлса, 1926 йилдаги 7.1 процентдан 1931 йилга келиб 24.93 процентга кўпайди.

Очиқ овоз беришнинг ёпиқ овоз бериш билан алмаштирилганлиги туфайли совет органлари вакиллари билан меҳнаткаш омма ўртасидаги жонли алоқа мустаҳкамланди, Советларнинг бутун иши жонланди, сайловчиларнинг депутатлар устидан контроллиги кучайди. Ўзбекистон ССР биринчи чақириқ олий Советига сайловларда иштирок этганларнинг 97,52 проценти коммунистлар ва партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз бердилар.

Мазкур тўпламда депутатлар составининг миллати, жинси, партиявийлиги, касби-кори, ёши тўғрисида маълумотлар бор. Айниқса вакиллик органларининг социал состави тўғрисидаги маълумотлар диққатга сазовор. Советлар ишига бағишланган мазкур китоб ўз вақтида нашр этилган зарур ва фойдали рисоладир.

* * *

Туркистонда Социалистик қонунчилик масалаларига бағишланган ва «Фан» нашриёти чиқарган «В. И. Ленин ва Туркистонда социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш» рисоласи ҳам кўп жиҳатлари билан диққатга сазовордир. Рисола муаллифи, юридик фанлари кандидати В. Маннопов ўз асарида Туркистон АССРда совет прокуратурасининг ташкил топиши, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашда революцион органларнинг роли, қонунчиликни назорат қилишда прокуратуранинг фаолияти, шунингдек, Ўзбекистон ССР ташкил этилган кезларда қонунчиликни мустаҳкамлаш учун кураш масалаларини атрофлича ёритишга ҳаракат қилган.

Оммани янги ҳуқуқий тартибга ўргатиш ва совет қонунларини ҳурмат қилиш руҳида тарбиялаш, шунингдек уни буржуазиянинг ахлоқ ва ҳуқуқ нормалари таъсиридан сақлаш учун Совет ҳокимиятига мустаҳкам қонунчилик ва мустаҳкам тартиб зарур эди. **«Озгина бўлса-да, қонунсизлик, совет тартибини озгина бўлса-да бузишнинг ўзи меҳнаткашларнинг душманлари дарҳол фойдаланадиган нуқсондир»** — деган эди В. И. Ленин (В. И. Ленин, Асарлар, 29- том, 584-бет).

Муаллиф ҳуқуқий қоидаларга қатъий риоя қилиш ва уларни оғишмай ижро этиш, совет қонунларини кенг пропаганда қилиш ҳамда ҳуқуқий қоидаларнинг стабиллиги ғоят муҳимлиги тўғрисида фикр юритади.

Социалистик қонунчилик учун кураш — коммунистик идеология учун, янги киши учун, кенг меҳнаткашлар оммасининг манфаатларига жавоб берадиган мустаҳкам тартиб учун, давлат, меҳнат, жамоат тартиби учун, социалистик ғалабаларни сақлаш ва ривожлантириш учун. Совет давлатини ҳар томонлама мустаҳкамлаш учун, меҳнаткашларининг ҳуқуқи, эрки ва қонуний манфаатлари ҳамда жиноятчилар ва социалистик ҳуқуқий тартибни бузувчиларга қарши, ниҳоят, социализм ва коммунизмни барпо этиш учун кураш демакдир. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин, Коммунистик партиянинг янги, революцион социалистик қонунчиликни, социалистик давлатнинг ажралмас ҳусусиятини мустаҳкамлаш учун ҳар доим ғамхўрлик қилиб келаётганлиги китобда ўз ифодасини топган.

Рисола ҳуқуқшунослик билан қизиқувчи барча китобхонлар оммасига мўлжалланган фойдали асардир.

Л. ОХУНЖОНОВ,
юридик фанлари кандидати.

ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПАЛАТАЛАРИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

26 август куни Кремлда СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. СССР Қишлоқ қурилиши министрлиги ва колхозлараро қурилиш ташкилотлари ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш юзасидан пландаги топшириқларнинг бажарилиши тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Мажлисда уқтириб ўтилдики, саккизинчи беш йиллик йиллари мобайнида мамлакатимизда қишлоқ давлат ва колхозлараро қурилиш ташкилотларининг ишлаб чиқариш техника базасини мустаҳкамлаш ҳамда қишлоқда қурилишни индустриялаштириш даражасини ошириш ишида катта-катта тадбирлар амалга оширилди.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган янги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари қишлоқ хўжалиги моддий-техника базасини янада мустаҳкамлашни ҳамда уни ишлаб чиқаришнинг индустриал соҳасига айлантиришни кўзда тутади. Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга давлат капитал маблағлари ва колхоз маблағлари бўлиб 129 миллиард сўм — бундан аввалги икки беш йилликда қанча сарфланган бўлса, шунча пул харажат қилинади. Бу маблағлардан даставвал қишлоқ хўжалигини химиялаштиришни изчил амалга ошириш, деҳқончилик ва чорвачиликни комплекс механизациялаш, ерларни мелиорациялаш ва қурилишга харжланади.

Капитал маблағлар жами ҳажмининг ярмидан кўпроғи чорвачилик фермалари, саноат асосида маҳсулот етиштирувчи катта-катта давлат колхоз ва колхозлараро комплекслар қуришга, шунингдек, колхоз ва совхозларда уй-жой ва маданий-маиший қурилишга ажратилади.

Шу беш йилликда қишлоқда қурилиш ишлари программасининг бажарилиши кўп жиҳатдан давлат ва колхозлараро қурилиш ташкилотлари ишлаб чиқариш қувватларини янада ўстиришга боғлиқ бўлади.

Бироқ, дейишди депутатлар, СССР Қишлоқ қурилиши министрлиги билан колхозлараро қурилиш ташкилотлари ишлаб чиқариш базасининг ривожланиш суръатлари колхоз ва совхозларнинг капитал қурилишга бўлган ўсиб бораётган эҳтиёжларини ҳали таъминламаётир.

Кўпгина қурилиш ташкилотлари ишлаб чиқариш қувватларини ўстириш юзасидан етарлича чоралар кўрмаётир, давлат капитал маблағларини ва колхозларнинг ўз ишлаб чиқариш базаларини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга ажратаётган маблағларини ўзлаштирмаётир, қурилиш машиналарини ремонт қилувчи заводлар билан саноат корхоналарининг белгиланган муддатда ишга туширилишини таъминлай олмаётир.

Комиссия муҳокама қилиш натижалари юзасидан тегишли қарор қабул қилди. (ТАСС).

АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Ленин районидаги «Победа» колхози пахтазорида ғўзалар меҳр билан парваришланяпти. Ҳа демай, бу ерлардан этак-этак, бункер-бункер «оқ олтин» териб олинади. Колхознинг И. Шокиров ва О. Ҳамидов бошлиқ бригадалари ҳам гектаридан 40 центнердан ҳосил кўтариш учун курашмоқдалар. Суратда: илғор бригада бошлиқлари И. Шокиров ва О. Ҳамидов ўртоқлар ғўза ривожини кўздан кечирмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

ПРОКУРОР МУЛОҲАЗАЛАРИ

МУҲИМ ВАЗИФА

Автотранспорт аварияларига қарши кураш ва унинг олдини олиш жуда мураккаб ва муҳим масаладир. Партия, давлат ва жамоат ташкилотлари, маъмурий, қидирув ва суд органлари бу масалага жиддий эътибор бермоқдалар. Уларнинг транспорт ҳаракати ва йўловчилар хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги фаолиятлари ташкилий-техникавий, оммавий-агитацион, маданий-тарбиявий ва ҳуқуқий характерга эга бўлган турли хил тадбирларни ўз ичига олади.

Маълумки, мамлакатимизда бу соҳада катта иш олиб борилмоқда. Транспорт воситаларининг конструктив хусусиятлари яхшиланмоқда. Ҳаракат қоидалари такомиллашмоқда. Янги-янги кўчалар қурилмоқда. Улар кўча қоидаси ва ҳаракат хавфсизлигини таъминлашнинг замонавий талабларига жавоб беради. Кўча ҳаракатини тартибга солиш, транспортнинг техника ҳолати устидан назоратни кучайтириш, ҳайдовчиларнинг иш шароитини яхшилаш уларнинг малакасини тинмай ошириш ишлари кун сайин кучаймоқда. Ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, транспортни эксплуатация қилиш қоидаларини бузиш учун жавобгарлик ҳисси оширилаётир. Лекин, шунга қарамасдан, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш энг аввало автотранспорт ходимларига, уларнинг қатъий интизомига, техникадан фойдалана билишларига, белгиланган қоидаларга мунтазам амал қилишларига боғлиқ.

Автотранспорт ҳаракати қоидаларини бузиш тез-тез учраб турадиган жиноятлардандир. Уларнинг кўплари одамларга зарар етказиш билан боғлиқ. Бундай кўнгилсиз воқеалар кўпинча ҳайдовчилар томонидан транспорт ҳаракати қоидаларига амал қилинмаётганлиги, чунончи, белгиланган тезликда юрмаслик, машинани маст ҳолда бошқариш орқасида рўй бермоқда. Республикамизда барча аварияларнинг 50 проценти ҳайдовчиларнинг ҳаракат қоидаларига риоя қилмаганликлари туфайли юз берди.

Қишлоқ хўжалик, Қурилиш, Автомобиль транспорти ва Соғликни саклаш министрликлари системасида ҳайдовчиларнинг айби билан йўлларда кўнгилсиз воқеалар бўлди. Бунинг натижасида давлатга моддий зарар етказилмоқда.

Интизомсизлик, ўринли-ўринсиз ўта тез ҳайдаш кўпинча оғир фалокатларга олиб келмоқда.

Кўпгина йўл фалокатларига транспорт воситаларининг носозлиги сабаб бўлаётир. Баъзи хўжаликларнинг раҳбарлари уларни тузатиш ҳақида жон куйдирмаётирлар. Натижада созланмаган транспортлар йўлга чиқарилмоқда.

Шу йил 26 январда Тошкент шаҳар автомобиль инспекцияси ходимлари шаҳар автотрестининг 2519-автоколоннасига карашли 72 автобусни текширганларида 10 та автомашина носозлиги аниқланди.

Навбатчи механик Калиничев, инженер Р. Бердибоев, эксплуатация бўлими бошлиғи П. И. Синяшинлар ўз ишларига масъулиятсизлик билан қараб, носоз автомобилларни пассажир транспортининг техника ҳолатини яхши текширмасдан йўлга чиқарган. Текшириш натижасида Тошкент шаҳар автотрестининг 2512-автоколоннасига бириктирилган 50 автомашинадан 8 таси носоз бўлиб чиқди. Республикамиздаги бошқа автохўжаликларда ва трамвай деполарида ҳам ана шундай ҳолни учратиш мумкин.

Ҳайдовчиларнинг иш вақтини нотўғри белгилаш ҳаракат хавфсизлигини таъминлашга салбий таъсир кўрсатмоқда. Фарғона, Андижон, Бухоро, Кашқадарёдаги баъзи автотрест хўжаликларида ҳайдовчилар 14, 16 соатлаб ва ундан ошиқ ишлаётирлар. 8 соатдан ортиқ машина бошқариш ҳайдовчини жуда чарчатиб қўяди. Унинг меҳнат унумдорлигини сусайтиради.

Тошкент шаҳрида ўтган йили бўлган автойўллардаги кўнгилсиз воқеаларнинг учтасидан биттаси иш вақтидан ташқари соатларда ишлаш пайтида рўй берган. Бу авариялар орқасида йўловчиларнинг маълум қисми жароҳатланган. Республикамиздаги бошқа областларда ҳам ана шундай ҳодисалар учрайди. Самарқанддаги юк ташиш автотрестининг 128-автобазаси шофери Ҳакбердиев 12 соатдан ортиқ ишлаган. Тонгга яқин у ухлаб қолиб, автомашинани ағдариб юборган. Натижада машина кузовидаги юк ташувчи Алиев оғир майиб бўлган.

Автотранспорт ҳайдовчиларининг бир ярим, икки смена ишлашларини ман этиш керак: бу қоидани бузган автохўжаликларнинг раҳбарларини эса қаттиқ жазолаш зарур. Касаба союз органлари меҳнат қонунчилигига риоя қилиш устидан назоратни кучайтиришга қаратилган қўшимча чоралар кўришлари лозим.

Ҳаракат қоидалари ва ҳайдаш усулларини бузишнинг асосий сабабларидан бири машинани маст ҳолда бошқаришдир. Ҳайдовчилар орасида ичкиликбозликка қарши кураш автотранспортдаги кўнгилсиз воқеаларнинг олдини олишнинг муҳим шартидир. Иш вақтида ичкилик ичган шоферларга нисбатан бундан буён кўнгилчанлик қилиш мумкин эмас. Автохўжалик раҳбарлари бунга қарши чора кўришлари даркор. Министрликлар ва автохўжаликларнинг раҳбарлари йўл ва транспортдаги кўнгилсиз ҳодисалар ва ҳаракат қоидаларининг бузилишини таҳлил қилмаётирлар. Улар бу масалаларни ҳайдовчилар орасида ва инженер-техниклар ўртасида кенг муҳокама этмаётирлар. Айрим автохўжаликларда меҳнат интизоми жуда бўш.

Ҳаракат хавфсизлиги ва автотранспорт воситаларини эксплуатация қилиш қоидалари, меҳнат тўғрисидаги қонунчиликнинг бузилаётганлиги, ҳайдовчилар орасидаги интизомсизликлар хавфли жиноятларга олиб келиши мумкин. Шунинг учун маҳаллий ҳокимият органлари, идораларнинг раҳбарлари, автоинспекция органлари бу қоидаларнинг бузилишига имкон берадиган сабаб ва шароитларни таг-томири билан йўқ қилиш учун, зарур чора ва тадбирлар кўришлари даркор.

Йўл ва транспортдаги кўнгилсиз воқеаларга йўловчилар кўча ва йўл қоидаларига амал қилмаётганликлари ҳам сабаб бўлаётир. Айниқса, болаларнинг бахтсиз ҳодисаларга дучор бўлаётганликлари қаттиқ ташвишга солади. Бунинг олдини олиш учун оилада, болалар боғчаларида ва мактабларда кўча ҳаракати қоидаларини болаларга ўргатиш зарур. СССР Министрлар Советининг 1967 йил 29 ноябрь қарорига асосан СССР Маориф министрлигига умумий таълим мактабларида кўча қоидаларини ўқитишни жорий этиш топширилган эди. Лекин, бу вазифа ҳамма мактабларда амалга оширилгани йўқ. Кўча қоидалари ўқитилаётган мактабларда ҳам бу иш кўнгилдагидек эмас.

Автомобиль транспортидаги кўнгилсиз воқеаларнинг олдини олишда жамоат ташкилотлари, милиция органлари, суд ва прокуратура органларининг ҳам роли катта. Улар бу масалага жиддий эътибор беришлари даркор.

У. ШОДИЕВ,
Ўзбекистон ССР прокурорининг ўринбосари, юстиция каатта маслаҳатчиси.

АХБОРОТ
АНДИЖОН

ИЛМ ДАРГОҲИ

Андижон шаҳрида кўплаб маданий-маиший бинолар қурилмоқда. Мактаб ва муассасалар қад кўтармоқда. Яқинда шаҳардаги 10-мактаб учун 960 ўринли янги мактаб биноси қурилиб, ўқувчиларга топшириб қилинди. Талабаларнинг пухта билим олишлари учун барча қулайликларга эга бўлган илм даргоҳини 162-қурилиш трестининг азаматлари бунёд этишди. Мактабга Совет Иттифоқи Қаҳрамони Неъматжон Ҳакимов номи берилди.

ИНСТИТУТ КЕНГАЙМОҚДА

Қорадарё бўйларида жойлашган Андижон пахтачилик институти тобора кенгайиб бормоқда. Институт қошида андозаси Тошкент студентлар шаҳарчасидан олинган ётоқхоналар, педагоглар учун турар-жой бинолари қад кўтараётир. Ҳозир бу ерда ҳар бири 360 ўринли 4 та ётоқхона биноси, 14 та педагоглар уйи қурилиши жадаллик билан олиб борилаётир.

162-қурилиш трестининг 110-механизациялашган кўчма колоннаси бинокорлари ҳозиргача 2 та ётоқхона ва 10 та уйни топширишга тахт қилиб қўйдилар.

ОБОД ҚИШЛОҚ

Избоскан районидаги Куйганёр қишлоғи таниб бўлмас даражада ўзгариб бормоқда. Қишлоқ ҳуснига-ҳусн бўлиб тушган турли бинолар, равон йўллар кишининг баҳри-дилини очади. Бу ерда янги ошхона очилиб, хўрандалар ихтиёрига топширилган эди. Куни кеча «Марҳамат» ресторани иш бошлади. Кўркам ва муҳташам ресторан биноси хўрандаларга намунали хизмат кўрсатаётир.

КОМСОМОЛ ОТАЛИҒИДА

Ленин районидаги Ниёзботир қишлоғида йирик паррандачилик фабрикаси бунёд этиляпти. Ҳозиргача фабриканинг биринчи навбати қуриб бўлинди. Иккинчи навбат қурилиши тезкорлик билан олиб борилмоқда. 24-трестга қарашли 32-механизациялашган кўчма колонна ишчилари йил охиригача 52 та объектни фойдаланишга топшириш учун курашмоқдалар. Комсомол қурилиши номи билан аталган бу объектда Андижон давлат педагогика институтининг 60 дан ортиқ студент-қурувчилари ҳам сидқидилдан ишлаётирлар.

Ниёзботир адирлари келажакда яна обод бўлади: мактаб, стадион, касалхона, ошхона, магазин ва турар-жой бинолари қурилади.

О. ШОДМОНАЛИЕВ.

ОДАТ, АХЛОҚ ВА ТАРБИЯ

ЯНА ТЎЙ ҲАҚИДА

Ўлкамизда тинчлик ва маъмурчилик. Турли неъматлар мўл-кўл. Халқимизнинг маданий савияси ва талаби ҳам тобора юксалмоқда. Булар жонажон Коммунистик партиямиз ва Совет ҳукуматимизнинг доно тинчлик сиёсати ва халқ фаровонлиги учун ғамхўрликлари натижасидир. Ўлкамиз маъмурчилиги тўйларнинг кўплиги ва уларнинг гўзал ва хушчақчақ ўтишида ҳам намоён бўлмоқда.

Уйланиш—турмушга чиқиш тўйлари ҳам энди бошқача. Яхши тўйлар қилиб оила қурганлар, тотувлик билан қўша қариётганларни кўриб киши беҳад хурсанд бўлади. Булар яхши. Лекин ана шундай фаровон ва гўзал ҳаётимизга ҳуснбузардай доғ солмоқчи бўлган айрим ҳоллар ҳам юз бермоқда. Тўй ўтказишда ортиқча ва хунук расм-русумлар ,беҳуда харажатлар ва исрофгарчиликлар содир бўлмоқда. Бу тўғрида газеталаримизда ёзилди. Бир қанча фойдали амалий таклифлар ҳам айтилди. Булар ҳисобга олинмоқда. Шу билан бирга, тўй қилишда тартибсизликлар, ҳаддан ошишлар ўхтин-ўхтин кўриниб турибди. Олайлик, уйланиш — турмушга чиқиш тўйини.

Тўй тараддуди, янги оила курувчиларнинг бахтли бўлишлари ҳақида ўйлаб туриб, кўпроқ қудаларнинг кўнглини олиш, тўйни «дурустроқ» ўтказишга ўтиб кетилади. Ёшлар аҳду паймони қанчалик қатъий — бунга унча эътибор берилмайди.

Келин обрўси қўша-қўша қимматбаҳо сарполар билан ўлчанмайди. Куёвнинг маъқуллиги данғиллама участкаю, машинаси борлиги билан белгиланмайди. Куёв бола булар билан керилса одобдан эмас. Гап одамгарчиликда, меҳр-муҳаббатда, аҳил оила қуришда. Тушунган ота, оналар бўлажак куёвнинг мулки ёки мансабига учмайдилар, унинг хулқ-атворига, қизларининг тиниб-тинчиб кетишига аҳамият берадилар. Куёв томон ҳам бўлажак келиннинг ақлли, тамизли бўлиб, уй-рўзғорини эплаб кета олишига эътибор қиладилар. Шунинг учун ҳам ота, оналарнинг фарзандларига қарата айтадиган биринчи сўзлари: «Қўша қаринглар!»дир. Жуда яхши айтилган. Янги оила қурувчилар учун бир йўлланмадир.

Тўй ихчам, тартибли ва хушчақчақ ўтса қандай яхши. Тўйга, аввало, овқат ва ичкиликка, тўйиш учун келинмайди. Тўй эгаларининг севинчига севинч қўшиш ва чин кўнгилдан эзгу истаклар изҳор қилиш учун борилади. Ана шундай эзгу тилаклар билан борган тўйингизда тартибсиз ҳоллар ва эскилик сарқитларини учратсангиз, ашула ўрнига «отарчи»нинг бемаъни бақиришини эшитсангиз, рақс ўрнига хаёсиз ўйинчининг шох ташлаб айланишини кўрсангиз хафа бўлиб қайтасиз.

Шу ўринда бир муҳим масалага тўхтамасдан ўтиб бўлмайди. У ҳам бўлса тўйларда санъаткорларнинг хизмати масаласи. Бундан олдин ҳурматли санъаткор Ҳалима Носированинг ва шоир Уткир Рашиднинг мақолаларида ҳам таъкидлаб ўтилганидек тўйлар ўйин-кулгисиз, ашула-куйсиз ўтмайди албатта. Лекин киши хафа бўладиган айрим ҳоллар учрамоқдаки, у ҳақда фикр билдирмаслик инсофдан бўлмас.

Тўйларга энг атоқли санъаткордан тортиб, ҳаваскоргача боради бу сир эмас. Аммо, аксарият ҳолларда бу созанда, хонандалар тўйхонадагиларнинг шодлигини эмас афсуски, чўнтакни пулни мўлжаллаб боришади. Ҳозирги кунда кўпгина хонанда, созандани учратманг, ёнида махсус дафтарчаси бор. Дафтарча саҳифалари бир-икки ой ичида бўладиган ва ўзи борадиган тўйхоналарнинг адреси ихчам қилиб ёзиб қўйилган. Карабсизки тагларида шахсий «Волга»ю, ваъда қилинган тўйга ўз вақтида етиб борадилар. Лекин иштирок этишлари шарт бўлган жамоат жойларидаги концертларга боришни унутадилар, ёхуд «касал» бўлиб қоладилар. Пул кетидан қувиб, шахсий бойлик ортдираётган бундай «ашулачи»лар молия органларининг ҳам эътиборидан четда қолиб турибди.

Яқинда бир воқеадан бутун республикамиз меҳнаткашлари қаттиқ ранжидилар. Таниқли, хушовоз хонанда Таваккал Қодировнинг телевизорда концерти бўлади деб кўпчилик қўшиқ мухлислари кутишган эди. Лекин концерт бўлмади. Диктор хонанда тайёргарликсиз келгани учун минглаб телетомошабинлардан узр сўради. Бу нима деган гап ахир. Бирнеча кун олдин эълон қилинган концерти бўла туриб хонанда мухлисларга ҳурматсизлик қилган. Шу ҳол яна бир-икки такрорланса Т. Қодиров бебурд бўлиб, эл назаридан қолиши ҳеч гапмас-ку, буни ўйлаб кўрганмикин. Фарғона водийси, фақат водий эмас жуда катта кўпчилик бу хушовоз хонандага умид боғлаган эди. Бу катта ишонч ҳурматни билмаган санъаткор шундай кетаверса кимга хизмат қилади, ким уни эътироф этади.

Ҳозир бир қатор таниқли хонанда, созандалар ҳам борки, санъаткорнинг бурчи, обрўси, одоб-ахлоқига зид номаъқул ишлар қилишяпти. Лекин бу сафар мулоҳаза қилиб, уларнинг номларини газетхонларга маълум қилмадик. Бу ҳақда улар ишлаётган ижодий ташкилотлар нима дейишаркин?

Тўй маросимида кўпчилик йиғилади. Ҳар бир тадбир кўпчилик назарида бўлади. Яхшилари яхши, беҳудалари салбий из қолдиради. Айниқса уларнинг ёш авлод тарбиясига таъсири катта. Тўй бор жойда болалар ҳам бўлади. Рўй берган эскилик сарқитлари уларга юқмайди, деб айтолмаймиз. Катталар орасида эскиликни йўқотаётган чоғимизда ёш авлод онгига эскилик уруғлари сочилгандек бўлади. Бунга бепарво бўлолмаймиз.

Куёв жўралари билан қиз томонга бориши ва қайтиши маросимларида хунук ҳоллар бўлмоқда. Йигитлар очиқ машинада, кўплари маст ҳолатда қийқириб, бақириб боришади. Ўткинчиларга бўлмағур гаплар отиб, алжирашади. Уларга қарашга, қўланса сўзларини эшитишга уялади киши. Ахир бу тўйларимиз шаънига доғ тушириш-ку! Нега милиция органлари кўча тартибини бузган бундай бақироқларга, ихтиётсиз шофёрга нисбатан муросасозлик қилади?

Тўй маросимларида тартибсизлик ва исрофгарчиликлар бўлаётгани, эски урф-одатлар, ортиқча расм-русмлар рўй бераётгани ҳақида газеталаримизда ёзилган гапларга тўй қилганлар ҳам иқрор. Улардан: «Нега шундай бўлди?» деб сўрагудек бўлсангиз: «Мендан аввал тўй қилганлар шундай қилишган, бошқача бўлса тўй ҳисоблашмайди» қабилида жавоб беришади. Маҳалла бошлиқларига мурожаат қилсангиз: «Биз айтувдик, уёғига аралашсак кўнглига келади», дейдилар. Идора раҳбарларига айтгудек бўлсангиз: «Тўғри айтасиз, бормасак хафа бўлади. Борганда биз ҳам кўрдик, лекин айтиш ноқулай сезилди» дейишади.

Барча ижтимоий тадбирлар аввалдан ўйланиб, тартиби билан бажарилади. Тўй ҳам шундай бўлгани яхши. Бир иморат қуриш учун қанча бош қотирамиз. Фундаментини қураётганда томини кўз олдимизга келтирамиз. Ёшлар турмуш қурганда ундан ҳам жиддийроқ ўйланади. Тўй эса, ўша турмушнинг аввалидир.

Тўйларни ҳақиқий янгича ўтиши учун тўй қилувчиларга яқиндан ёрдам бериш, уларни майда гаплардан, уни қилмадинг, буни қилмадинг каби таъна тошларидан қўриқлаш яхши натижалар бераётир. Буни қишлоқда колхоз ва совхоз раҳбарлари, шаҳарда эса, маҳалла комитетлари бажармоқда. Уларнинг маслаҳати, бош-қош бўлиши тўйларнинг ихчам, тартибли, хушчақчақ ўтишини таъминламоқда. Тўй қилганлар ҳам, тўйга келганлар ҳам хурсанд. Афсуски ҳамма жойда ва ҳамма вақт шундай бўлмаётир.

Уйланаётган ва турмушга чиқаётган ёшларимизнинг кўпи олий маълумотли, онгли кишилар. Улар ўз тўйларининг қандай ўтишига бефарқ бўлмай, уни чинакам янгича ўтишига эришсалар, эски урф-одатларнинг бўлишига йўл қўймасалар, уларнинг онглиликлари бу масалада ҳам кўринган бўлар эди.

Тўй қилувчилар ўқийдиган ёки ишлайдиган жойлардаги партия касаба союз ва комсомол ташкилотлари четда қолмасалар яхши бўларди. Ахир тўй ҳам тарбия воситаси-ку!

Оддий халқ тўйи қадимдан ихчам, тартибли ва ичкиликсиз бўлиб келган. Тўйни қимматга туширадиган ҳам тартибсиз қилиб, кишиларни ранжишга олиб борадиган ҳам аввало шу ичкиликдир. Халқимиз кўп йиллар давомида ичкиликсиз яхши тўйлар ўтказиб келган экан, нега энди мумкин эмас! Илғор маҳалла комитетлари ва колхоз раҳбарлари тўйда деярли ичкилик бўлмасин, деб тайинлаб ва шунга эришмоқдалар. Тўй тартибли ҳар қандай ортиқча дахмазалардан холи, ихчам ва хушчақчақ ўтиши аввало уни бошқарувчига, унинг иқтидори, савияси, замонамиз оқимини тушунишига боғлиқ. Албатта бир киши бошдан-охир ҳамма масалада ҳозир бўлолмайди, вазифалар узатилиб турилади. Айниқса тўй мажлисини олиб бориш нозик вазифалардан. Бу вазифа бамаъни ва ташкилотчироқ кишига топширилса, у тўй мажлисининг иззатини сақлаб борса, бачкана ҳолларга йўл қўймаса қандай яхши. Унинг яхши тажрибалари ўрнак бўлиб келажак тўйларга ёйилса яна ҳам маъқул бўларди.

Замонамиз талабларига мос, Совет кишиларининг юксак дидларига маъқул тушаётган янгича тўйларнинг анча муҳим томонлари аён бўлиб қолди. Энди шулар асосида умумий бир андоза белгилаш ва маслаҳат тариқасида тавсия этиш вақти келмадимикан!?

Юсуф СУЛТОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси

НОЗ-НЕЪМАТ ХИРМОНИГА

Андижон область ноз-неъмат яратувчилари давлатга мева сотиш йиллик планини ошириб бажардилар. Қабул пунктларига 5558 тонна мева топширилди. Хўжаобод районидаги Киров номли боғдорчилик совхозининг соҳибкорлари область ноз-неъмат хирмонининг бешдан икки қисмига тенг мева тайёрлаб берди. Ленин районининг йиллик планнинг 137 проценти. Избоскан райони 136 проценти миқдорида мева сотди.

Область сабзавоткорлари ҳам давлатга картошка сотиш йиллик планини 112 процент адо этдилар.

Р. РАҲМОНОВ.
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТХОНЛАР ХИЗМАТИДА

ИШГА ТУШДИ

Колхозимизда магазин қурилганидан беҳад қувондик, — деб ёзади Самарқанд область Пастдарғом районидаги «Москва» колхозида яшовчи Н. Эшқувватов редакцияга йўллаган хатида. Лекин магазин негадир ишга тушмай ётибди.

Ушбу хат текширилиб, чора кўриш учун Пастдарғом район ижроия комитетига юборилган эди. У ердан редакцияга хабар қилишларича, хатда кўрсатилган факт тасдиқланган. Магазин ишга туширилган.

Зомин — Жиззах маршрути очилганига анчагина вақт бўлди. Лекин автобус кутиб, қимматли вақтингизни бекорга ўтказманг. Маршрут белгилангани билан барибир автобус қатнамайди.

Бу сўзларни Зомин районидаги 6. мактаб ўқитувчиларининг редакцияга йўллаган хатидан келтирдик.

Хат текшириш ва чора кўриш учун Зомин район ижроия комитетига юборилган эди.

Район ижроия комитетининг редакцияга хабар қилишича, хат юзасидан текшириш ўтказилган. Унда кўрсатилган фактлар тасдиқланган. Жиззахдаги 32-автобаза раҳбарлари план бажарилмайди, деган баҳона билан автобус қатновини тўхтатиб қўйганлар. Ҳозир автобус қатнови тикланди. Жиззах, Зарбдор, Пишағар, Зомин маршрутлари бўйича автобуслар қатнаяпти.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

30 АВГУСТ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА, 19.00 — ТОШКЕНТ. **Рус тилида:** 19.05 — Ахборот. 19.20 — Учрашгунча, Алло КВН. **Узбек тилида:** 20.50 — Ахборот. 21.05 — Рубоб тароналари, 21.35 — Оламда нима гап? 22.00— **Москва,** Футбол бўйича СССР чемпионати «ДИНАМО» (Киев) — «ДИНАМО» (Москва).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — ТОШКЕНТ. **Рус тилида:** 17.55 — Қўғирчоқ фильм, 18.20 — Теленовеллалар, 18.45 — Реклама, 19.00 — МОСКВА. 22.00 ТОШКЕНТ. **Узбек тилида: Улар шарққа юрган эдилар** (бадиий фильм 1-серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 ДУШАНБА КУРСАТАДИ.

31 АВГУСТ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА, 19.00 — ТОШКЕНТ, 19.05 — Хайр боғчажон (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 19.35— Ахборот, 19.50 — Совет милицияси қонун ҳимоячиси, 20.10 — Студия меҳмонлари. **Узбек тилида:** 20.50 — Янги ўқув йилингиз билан, 21.30 — Қишлоқ хўжалиги билимлари университети, 22.00 — Шеърият мухлисларига, 22.20 — Ахборот, 22.35 — **30 ёшга тўлган кун** (бадиий фильм). 24.00 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. **Рус тилида:** 18.00 — Мультфильм, 18.10 «Шарқ юлдузи» журнали саҳифаларида, 19.00 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. **Узбек тилида:** Мультфильм, 19.10 — Врач маслаҳати. **Рус тилида:** 19.20 — Ҳужжатли фильм, 19.40 — Ольга Воронец куйлайди, 20.20 — **Осмон калити** (бадиий фильм).

1 СЕНТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ. **Узбек тилида:** 18.00 — Мультфильм, 18.30 — Ахборот, (рус тилида). 18.40 — Ўзбекистонда қозоқ адабиёти ва санъати декадаси олдидан «МЕН — ҚОЗОҒИСТОН» (ҳужжатли фильмнинг 1-серияси), 19.10 — Концерт, 19.50— Ахборот, 20.05 — МОСКВА, Янгиликлар, 20.15 — **Душанбагача омон бўлсак** (бадиий фильм), 22.00 — Вақт, 22.30 — Рангли телевидение. Хоккей бўйича Европа чемпионлари кубоги учун ЦСКА — «Дукла» (ЧССР).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.30 — МОСКВА 20.00 — ТОШКЕНТ. **Узбек тилида:** «Фан» программаси, 20.50 — Ярим аср йилномаси (1949 йил) 21.40 — Студентлик — олтин даврим, 22.40 — **Улар шарққа юрган эдилар** (бадиий фильмнинг 2-серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. **Рус тилида:** Ўқув кўрсатувлари программаси, 20.00 — Телефильм, 20.15 — «Диэло» фильм-концерт, 20.40 — Реклама, 20.50 — **Ақллилик балоси** (фильм спектакль 1-қисм).

2 СЕНТЯБРЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА, 19.00 — ТОШКЕНТ. **Рус тилида:** 19.05 — Ахборот, 19.20 — Пропагандист, **Узбек тилида:** 19.50 — Оламга саёҳат, 20.40 — КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга: 21.00 — Ахборот, 21.15 — Ёш талантлар концерти. 22.00 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — ТОШКЕНТ. **Рус тилида:** 17.55 — Ҳужжатли фильм, 18.20— Спорт программаси, 19.00 — МОСКВА, 22.00 — ТОШКЕНТ. Бадиий фильм (ўзбек тилида).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. **Рус тилида:** Ҳужжатли фильм, 20.20 — **Ақллилик балоси** (фильм-спектаклининг 2-қисми), 21.45 — **Икки томонлама қуршов** (бадиий фильм).

3 СЕНТЯБРЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА, 19.00 — ТОШКЕНТ. **Рус тилида:** 19.05 — Мультфильм, 19.15 — Ахборот, 19.25 — Ўсмирлар учун. **Узбек тилида:** 20.25 — Ахборот, 20.40 — **Жуманиёз Шарипов** ижодий портрети, 21.40 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун — **«Оқ олтин» карвон—карвон,** 22.00—МОСКВА. 22.30 — ТОШКЕНТ. **Узбек тилида: Кўл бўйида** (бадиий фильмининг 1-серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. Рус тилида: 18.00 — Ливан кундалиги. Телеочерк, 18.20 — Ёшлик студияси кўрсатади, 19.00 — МОСКВА, 22.00 — ТОШКЕНТ, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. **Узбек тилида:** Таниқли созандалар. 20.30 — Тўлқинда—02, 21.00 — **Альба Регия** (бадиий фильм).

4 СЕНТЯБРЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.50 — ТОШКЕНТ. **Узбек тилида:** 9.55 — Телефильм, 10.20 — Концерт, 10.55 — МОСКВА, 16.55 — ТОШКЕНТ. **Узбек тилида:** 17.00 — Ўқувчилар учун, 17.30 — Ахборот (рус тилида), 17.40 — **Меҳрибонлик** (бадиий фильм). 18.55 — Телеочерк, 19.05 — Ахборот, 19.20 — **Халқ талантлари — Қобилжон Юсупов,** 20.00 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.00 — ТОШКЕНТ. **Узбек тилида:** Ота-оналар учун консультация, 11.30 — **Сафдан ташқари хизматга лойиқ** (бадиий фильм), 15.50 — МОСКВА, 20.00 — ТОШКЕНТ. **Узбек тилида:** Нил дарёси соҳилларида, 20.10 — Цирк программаси, 21.30 — Халқ ҳофизлари концерти, 22.10 — **Чорраҳа** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.40 — ДУШАНБА КУРСАТАДИ.

5 СЕНТЯБРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.50 — ТОШКЕНТ. **Узбек тилида:** 9.55 — Меҳнат, спорт, дўстлик, 10.20 — Янгра барабан (рус тилида), 10.55 — МОСКВА, 16.55 — ТОШКЕНТ. 17.00 — Ахборот (рус тилида). **Узбек тилида:** 17.20 —Бугун Бутуниттифоқ нефть ва газ саноати ходимлари куни, 18.20 — Замандас, 19.20 — **Кўл бўйида** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 20.30 — Дала ишлари кундалиги, 20.50 — Ахборот, 21.10 — Рангли телевидение. Концерт. 22.00 — МОСКВА, 22.30 — ТОШКЕНТ. **Узбек тилида: Назм ва наво. Мискин** лирикаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўзбек тилида: консультация, 10.00 — **Менинг исмим Хўжа** (бадиий фильм), 16.30— МОСКВА, 20.00 — ТОШКЕНТ **Кондошлар** (ҳужжатли фильм), 22.30— МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — ФРУНЗЕ КУРСАТУВЛАРИ.

Ўлкамиз ноз-неъматлари

ШАФТОЛИЗОР ОРАЛАБ...

Республикамизда шафтолининг 600 хили бор. Ўзбекистон қуёши ва тупроғи шафтолилар шохида олти юз хил товланади. «Лола» нимми, «Ойлар»ни, «Обильний»ними, «Зарғалдоқ»ни, луччакними, анжир шафтолини, оқ шафтолиними, қайси бирини кўнглингиз тусайди?! Ҳамма-ҳаммаси ҳам сероб.

Соҳибкорнинг қадоқ қўллари, меҳр зиёси, қалб кўри ва оташ тафтидан баҳра олиб чорбоғларда шафтолилар хил-хил пишиб қолди. Мўл-кўлчиликдан, авжи пишиқчиликдан нишона бу!

— Бир дона шафтоли беш юз граммгача тош босганини кўрганмисиз?

— Бир дона шафтолидан бир киши тўйганини эшитганмисиз?

Бу сўзлар шунчаки айтилмаган, ҳақиқатга асосланиб гапирилган. Билмоқ бўлсангиз, кўрмоқ истасангиз сўлим Фарғонадаги «Мўён», Усмон Юсупов номли, Андижондаги Киров номли, Тошкент областидаги «Қуйи Чирчиқ» совхозлари боғларига, Марғилон, Наманган шафтолизорларига боринг. «Минг дардга шифо» шафтолиларни татиб кўринг, баҳри-дилингиз очилади. Ўзингизни хушнуд, бардам-бақувват ҳис этасиз.

— Ўзбекистон шафтолиси Иттифоқимизда машҳур, шундай тотли, лаззатли, сершираки, еб ҳузур қиласан, киши! — дейди Магадан шаҳридаги Соколовский ишчилар кооперацияси раисининг ўринбосари Амин Кохов яқинда редакциямизда меҳмон бўлганида. — Куни неча «Мўён» совхозидан Магаданга 24 минг килограмм ширин-шакар мева жўнатдик. Кўпчилиги — шарбатмисол шафтоли. Магаданликларнинг ўзбек соҳибкорларига бўлган ҳурматини, миннатдорчилигини баён этмоқ учун редакциянгизга келдим.

Тошкентдан ҳар куни поездлар пўлат излар бўйлаб елдек югуради, самолётлар осмонга парвоз қилади. Одамлар билан бирга улар Иттифоқимизнинг саноат шаҳарларига ноз-неъматлар ташийди. Булар ҳаммаси момо еримизнинг табаррук сийнасида битган хазинадир.

Ўзбекистон шафтолиси йил сайин боғларга, бозорларга, дўконларга, омборларга сиғмай қолади. Бунинг замини бор. Агар республикамизда академик Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти, унинг филиаллари ҳамда илмий ташкилотлар томонидан ҳар йили 20 миллион туп сара кўчат етиштирилаётган бўлса, шундан бир миллион тупдан кўпроғи хилма-хил шафтоли кўчатларидир. Кўчатга ҳам, шафтолига ҳам, соҳибкорнинг умрига ҳам барака!

Суратларда: боғлардан бирида шафтоли узиш пайти.

ФРАНЦИЯ МИНИСТРИ — ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНИ

Франция қишлоқ хўжалик министри М. Куэнта Ўзбекистонда уч кун меҳмон бўлди. У Самарқанд ва Тошкент областларидаги бир қанча колхоз, совхозларни ва илмий муассасаларни бориб кўрди, республикада хўжалик ишлаб чиқаришини ташкил этиш соҳасида тўпланган тажриба билан қизиқди.

Франция министри Ўзбекистоннинг узумчиликни ривожлантириш соҳасидаги муваффақиятларига алоҳида эътибор берди. Франция экономикаси учун бу соҳа натта аҳамиятга эгадир. М. Куэнта Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири билан суҳбатда ўз таассуротларини гапириб, қуйидагиларни айтди: «Ўзбекистон токзорларида жуда мўл ҳосил олинаётганлигини айтиб ўтишим керак. Ўзбекистонда биз учун манзур бўлган узум навлари оз эмас».

Министр академик Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик-узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтининг фаолияти кучли таассурот қолдирганлигини айтди. Бу ерда меҳмонга олимлар томонидан тўпланган ва узумнинг қарийб 1200 нави кўрсатилган коллекцияни тақдим этдилар. Республикада етиштирилаётган узумнинг хўраки нави, жумладан ҳусайни, кишмиш ва Ўзбекистоннинг машҳур селекциячиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Р. Мусамуҳамедов яратган «Ризамат» нави министрга жуда манзур бўлди. М. Куэнта республика соҳибкорларининг тажрибасини батафсил ўрганиш учун мутахассисларнинг бир группасини Ўзбекистонга юборажагини айтди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

* Озодлик армиясининг муваффақиятлари
* Жанубий Вьетнамда сайлов найранглари
* Қабул этилган қарорлар бажарилсин
* *Коммунистлар талаби*

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ МАКТУБИ

ХЕЛЬСИНКИ, 26 август. (ТАСС). Жаҳон тинчлик кенгашининг секретариати жаҳондаги 100 миллий тинчлик комитетига мактуб юборди. Секретариат бу мактубида 2 сентябрда Вьетнам Демократик Республикасининг миллий байрами — мустақиллик эълон қилинган кунни кенг нишонлашга даъват этди.

Мактубда бундай дейилади: АҚШ ҳукумати Париж музокараларини бошлашга мажбур бўлса ҳам, урушни вьетнамлаштиришдан иборат ўз планини жон-жаҳди билан амалга оширишни давом эттирмоқда. Шу мақсадда Жанубий Вьетнамда сайлов найранги авж олиб кетди. Бу найранглардан кузатилган мақсад — Жанубий Вьетнамда мавжуд бўлган тузумни сақлаб қолишдир.

Жаҳон тинчлик кенгаши Вьетнам Демократик Республикаси ва Жанубий Вьетнам Республикаси Мувақкат революцион ҳукумати Париж музокараларидаги қийинчиликларни бартараф қилишга қаратилган бир қанча ижобий таклифлар киритганлигини таъкидлаб, Жанубий Вьетнам халқининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳамда Вьетнамнинг ички ишларига ажнабийларнинг аралашувига қарши ҳуқуқини қўллаб-қувватлашга даъват этади.

Жанубий Вьетнамнинг шимолий истеҳкомида шиддатли жанглар кенг авж олиб кетди. Ҳужум операциясида Озодлик армиясининг йирик ракета-артеллерия қисмлари иштирок этмоқда. Суратда: Озодлик армияси бўлинмалари командирлари америка-сайгон қўшинларига қарши ҳужумга ўтиш олдидан йиғилиш ўтказишмоқда.

ВИА-ТАСС фотоси.

КАНАДА КОММУНИСТЛАРИНИНГ ДАЪВАТИ

ОТТАВА, 26 август. (ТАСС). АҚШнинг Ҳинди-Хитойдаги агрессив уруши, жуда кўп ҳарбий ҳаражатлари ва Америка империализмининг жаҳонга ҳоким бўлиш йўлидаги интилишлари Қўшма Штатларда ҳамда бутун капитализм дунёсида валюта — молия кризисининг асосий сабабларидир. Канада Коммунистик партияси раҳбарлигининг мамлакат ҳукуматига топширилган баёнотида шу тўғрида гапирилади.

АҚШ бошқа мамлакатларга қарши иқтисодий уруш эълон қилди ва ўзининг иқтисодий ҳамда молиявий кризисини бошқа мамлакатлар ва бошқа халқлар ҳисобига бартараф қилиш учун уринмоқда. Қўшма Штатларнинг импорт молларга қўшимча равишда 10 процент солиқ солганлиги Канада учун оғир оқибатларга сабаб бўлади. Шу нарса характерлики, бу чора АҚШ жуда муҳтож бўлиб қолган хом ашёнинг Канададан импорт қилинишига нисбатан амалга оширилмайди. Бу — Америка империализмининг Канадани Қўшма Штатларнинг хом ашё манбаига айлантириш сиёсатига мос бўлиб тушади. АҚШ ҳукуматининг тадбирлари Канада экономикасининг негизларига, Канаданинг суверенитети ва мустақиллигига путур етказишга қаратилган, дейилади баёнотда.

Канаданинг сиёсати мамлакатни ва унинг экономикасини АҚШ таъсиридан қутқазиб қолишдан иборат бўлиши керак. Канада социалистик мамлакатлар билан савдо-сотиқни ривожлантириши лозим. Канада коммунистлари Канаданинг суверенитети ва мустақиллигини ҳимоя қилиш йўлида тегишли чораларни кўрмоқ учун парламентнинг фавқулодда сессияси чақирилсин, деб талаб қиладилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ВЕНЕЦИЯ, 26. Венецияда навбатдаги XXXII халқаро кинофестиваль очилди. Бу фестиваль 6 сентябргача давом этади. Бу йил фестивалда юздан ортиқ фильм намойиш қилиниб, уларнинг 40 таси конкурсга қўйилади. 20 мамлакатнинг кинематографчилари, жумладан СССР, Венгрия, Польша, Чехословакия, Ҳиндистон, Хитой Халқ Республикаси, Италия, ГФР, АҚШ ва бошқа мамлакатларнинг кинематографчилари совринли ўринларни олиш учун расмий даъвогардирлар. Совет Иттифоқи фестивалда режиссёр Глеб Панфиловнинг «Бошланиш» фильми билан қатнашмоқда.

◆ КИТО, 26. Бу ерда расмий дўстона визит билан меҳмон бўлиб турган Чили президенти Сальвадор Альенде Чили ўзининг ташқи сиёсатида бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмасликка оғишмай курашмоқда ва ҳалқларнинг ўз ҳуқуқини ўзи белгилашини ҳимоя қилиб чиқмоқда, деди. Сальвадор Альенде Эквадор президенти Велласко Ибарра томонидан унинг шарафига уюштирилган зиёфат вақтида нутқ сўзлаб, унинг яқинда Аргентинага қилган визити турли социал иқтисодий тузумдаги мамлакатларнинг бир-бирини тушуниши ва ҳамкорлиги қанчалик муҳим эканлигини яна бир бор тасдиқлади, деди. менинг Эквадор, Колумбия ва Перуга қилдиган визитим ҳам ягона бир мақсадни — Латин Америкаси халқларининг энг олий манфаатлари йўлида Латин Америкаси мамлакатларининг бирлигини мустаҳкамлашни кўзда тутади, деб таъкидлади Альенде.

МУСТАҚИЛЛИК ДУШМАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 26 август, (ТАСС). Жанубий Африка проблемаси билан шуғулланувчи БМТ комитетларининг кеча ўтказилган қўшма мажлисида совет вакили И. Г. Неклесса қуйидагиларни айтди: империалистик давлатларнинг сиёсати ва чет эл монополияларининг фаолияти ирқчи ва мустамлакачи режимларни сақлаб қолишга ёрдам бермоқда. Бу эса Африканинг жанубида мустамлакачилик ва ирқчиликни узил-кесил тугатишга ҳалақит бераётган асосий сабабдир.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мустамлакачиликни тугатиш комитети, апартеидга қарши кураш комитети ва Намибия масаласи билан шуғулланувчи кенгаши қўшма мажлиси Африка жанубига доир проблемалар юзасидан уларнинг ҳаракатларини мувофиқлашиб олиб бориш масалаларига бағишланди.

Совет вакили Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мустамлакачиликка қарши фаолиятини кенгроқ ёритиш, миллий озодлик ҳаракатлари тўғрисидаги ахборотни кенгайтириш зарур эканлигини айтди. Бу чора, деб таъкидлади у, империалистик давлатларнинг матбуоти миллий озодлик курашининг кенгайиб кетганлиги тўғрисидаги фактларни қасддан яшираётганлиги муносабати билан айниқса зарур бўлиб қолди. Империалистик мамлакатлар мустамлакачиликни тугатиш жараёнига халақит беришга уринмоқдалар. Мустамлакачиликни тугатиш ва мустамлака мамлакатлар ҳамда халқларга мустақиллик бериш масаласи билан шуғулланувчи БМТ комитетидан АҚШ ва Англиянинг чиқиб кетганлиги буни жуда яққол кўрсатади.

СССР вакили, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ирқчилик ва мустамлакачиликни тугатиш масалалари юзасидан қабул қилган қарорлари ирқчилик ва мустамлакачиликни узил-кесил йўқ қилиш мақсадида самарали тадбирлар кўриш учун асос бўлажагини айтди ва ҳозирги вақтда асосий вазифа янги йўлларни қидириб топишдан эмас, балки қабул қилинган қарорларни тезликда бажаришдан иборат, деб эслатиб ўтди.

ГФР ҲУКУМАТИНИНГ ҚАРОРИ

БОНН, 26 август. (ТАСС). Бу ерда ГФР ҳукуматининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда канцлер Брандт раислик қилди. Мажлис тўрт давлат элчиларининг Ғарбий Берлин ҳусусида эришган битимнинг лойиҳасини муҳокама қилишга бағишланган эди.

Ҳукуматнинг расмий вакили Алерс министрлар кабинети қабул қилган қарорни ўқиб эшиттирди. Бу қарорда ҳукумат «битим лойиҳаси тўғрисида тўрт давлат элчиларининг келишиб олганликларини табриклайди».

Қарорда яна таъкидланадики, Ғарбий Берлин масаласи бартараф этилишидан ГФР ҳукумати «Европанинг марказида кескинликни юмшатишга муҳим ҳисса қўшилишини кутади». «ГДР ҳукумати билан олиб бориладиган музокараларнинг муваффақиятли тугаши бу ишни тўкис қилмоғи лозим».

Айни маҳалда Германия Федератив Республикасининг ҳукумати ГФР билан Ғарбий Берлин ўртасида транспорт алоқаси тўғрисида ГДР ҳукумати билан музокаралар олиб боришга «дарҳол киришмоққа» тайёр турганлигини маълум қилди.

АРГЕНТИНА ПЕСОСИ ДЕВАЛЬВАЦИЯ ҚИЛИНДИ

БУЭНОС-АЙРЕС, 26 август. (ТАСС). Аргентина ҳукумати песо девальвация қилинажагини билдирди. Песонинг долларга нисбатан қиммати 25 процент камайтирилди.

АҚШ ҳукумати долларни қутқазиб қолиш учун яқинда кўрган чоралари муносабати билан Аргентина ҳукумати песони девальвация қилишга мажбур бўлди.

ФРАНЦИЯ МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

ПАРИЖ, 26 август. (ТАСС). Елисей саройида президент Жорж Помпиду раислигида Франция Министрлар Советининг мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлис тугагандан сўнг бўлган матбуот конференциясида ҳукумат вакили қуйидагиларни айтди: Франция ташқи ишлар министри Морис Шуман ўз ахборотида асосий диққат-эътиборни Ғарбий Берлин юзасидан олиб борилган тўрт томонлама музокаралар натижасида эришилган битимга қаратди.

Франция ҳукуматининг вакили яна бундай деди: қўлга киритилган битим «Ғарб билан Шарқ ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш йўлида, жумладан, хавфсизлик масалалари юзасидан Умумевропа кенгашини ўтказиш йўлида янги босқич очиб беради». Республика президенти, деди ҳукумат вакили, ана шу битимнинг қанчалик муҳим эканлигини таъкидлаб ўтди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
1, 2, 3 сентябрда

ЁШ ИЖРОЧИЛАР ГУЛШАНИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Камолиддин РАҲИМОВ (Наманган), Ҳалима ҲОЛБОБОЕВА (Марғилон), Гулшод ОТАБОЕВА, Дилором ҚАЮМОВА, ТЕЛЬМАН ҲАСАНОВ, Толибжон МУЛЛАЖОНОВ, Назира ШЕРАЛИЕВА, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Ҳалимжон ЖУРАЕВ, Роза КАКУРИЕВА, Аҳмаджон ШУКУРОВ, Азим АЗИЗОВ, Дилафруз ЖАББОРОВА, Абдуқодир МУМИНОВ.

УЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Музика раҳбари — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин ТУХТАСИНОВ.

Программани Утмир СИДДИҚОВ олиб боради.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

«УЗБЕККОНЦЕРТ»
Я. М. СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
4, 5 сентябрда
ФАРҒОНА ВОДИЙСИ БУЙЛАБ
ТАБАССУМ САЙИЛИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ

ҲИСОБОТ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар — Олмахон ҲАЙИТОВА, Тўхтахон РИСМЕТОВА.

Солистлар — Фахриддин УМАРОВ, Ҳасан ЙУЛДОШЕВ, Одилжон ОХУНЖОНОВ, Дилором ҚАЮМОВА, Иброҳимжон ИСҲОҚОВ, Дилафруз ЖАББОРОВА, Роза КАКУРИЕВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Саида ТОЛИБОХУНОВА, ИЖРОҚУМБУВА, Ғоибота ТОШМАТОВ, Мамарози ИСҲОҚОВ, Зайнобиддин ЮСУПОВ, Йўлдошхон НОСИРОВ, Мадамин ЮСУПОВ, Неъматжон ТОШМАТОВ ва бошқалар.

УЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Музика раҳбари — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин ТУХТАСИНОВ.

Программани Узбекистон ССР халқ артисти Амин ТУРДИЕВ ва Ғулом ТОЖИ-АЪЛОЕВ олиб борадилар.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

16.55 ТОШКЕНТ. Узбек тилида: 17.00 Болалар учун мультфильм. 17.10 — Кичкинтойлар учун «Бойчечак» программаси. 17.40 — «Ахборот». 17.55 — КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга. 18.20 — Тўхтасин Жалилов номидаги Халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти. 19.00 — Футбол. «ПАХТАКОР» — СКА (Ростов). 20.45 — «Зося» бадиий фильм. 21.55 — Кўрсатувлар программаси. 22.00 — МОСКВА. 22.30 — Футбол «ЦСКА» — «Заря» (Ворошиловград) 2 тайм. 23.15 — Эстрада концерти. 00.30 — Москва кўрсатувларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. 14.45 — МОСКВА. 16.15 — «Учрашув». 17.00 — Куз лавҳалари». Телевизион бадиий фильм. 17.45 — РСФСР халқ артисти В. Левко концерти. 18.30 — «Изланиш» тележурнали. 19.00 — Футбол. «СПАРТАК» (Москва — «НЕФТЧИ» (Боку). 2 тайм. 19.45 — Вл. Титов. К. Миленко «Ўлимларни қолдириб доғда» спектакл.

22.00 ТОШКЕНТ. Ўзбек тилида. 22.30 — «Шафқатсизлик» бадиий фильм.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/VIII да Ажаб савдолар, 29/VIII да Лақма.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Уғирланган поезд — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (эрталаб соат 11 ярим, кундуз 3 ярим, 5 ярим, кеч соат 7 яримда).

Аннанинг бахти — «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Тасодифли муҳаббат — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Менинг охирги тангоим — «КЎКЧА», «ҲАМЗА» (кундуз ва кечқурун).

Музика садолари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Лақма — «СПУТНИК» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Монпарнас, 19 — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Комиссарлар — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Денгиз қўшиғи — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч соат 6 да).

Асосий зарба — «МОСКВА» (кундуз соат 1 ярим, кеч соат 9 да).

Сайха (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1, 3.40 минут, кеч соат 6.20 минут, ва 9 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Тасодифий муҳаббат — «ФЕСТИВАЛЬ».

Уғирланган поезд — «ХИВА».

Сен менинг ҳаётимсан — НАВОИЙ номли.

Канонир Долос саргузаштлари — ТЕЛЬМАН номли.

Ўзбекистон ССР Олий суди коллективи Фарғона область судининг раиси У. Исмоиловга отаси

Исмоил
СОЛИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333253. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331218. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 333679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4-29-44, Гулистон — 22-09.

А. — 198. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС — 64697. Р. 02765.